

IGINO GIORDANI

Krev Kristova

Svou krví jsi nás vykoupil pro Boha z každého kmene, jazyka, národa a plemene a učinil jsi nás pro našeho Boha králi a kněžími.

Apok. 5; 9.

HROPÁČ A KUCHARSKÝ, PRAHA

Ordinarius Pragensis.

NIHIL OBSTAT.

Can. Mons. J. Bouzek, censor.

IMPRIMATUR

Pragae, die 13 Februarii 1946.

Prael. Dr. Theophilus Opatrný,

vicarius capitularis.

ŽIDOVSKÁ OBĚŤ.

»Bez prolití krve není odpuštění.«

Těmito slovy shrnul svatý Pavel vědomí o nutnosti pokání pro minulost i budoucnost u všech národů a možno říci u všech náboženství.

To vysvětluje, proč všechno to střídavé úsilí podnikané člověkem, aby se stal Bohem, během věků, které nazýváme dějinami, je poseto studnami krve a na každém záhybu znamená obětními oltáři: krve prolité bratry z kainovského popudu, krve vylité nevinným Abelem, aby smyla onu rudou skvrnu.

Dějiny jsou proto nepřetržitým proléváním krve, aby byl život zahuben a zase obnoven, jak za sebou následují šílenství a pokání: a krví jsou znamenány etapy k věčnosti.

Tajemství krve se zmocňuje srdcí

a přestav a v jistých dobách jsou jimi posedlé, poněvadž je to tajemství života a smrti. Člověk cítí, že když zabíjí, nebo jakkoli jinak hřeší — a hřích je rána sociální, porucha v systému vztahů k Bohu a k bližnímu — poraňuje sama sebe, uráží vlastní základy života, porušuje to, co je majetkem a výsadou Věčného, a po spáchání cítí trýznivé nutkání k nápravě: v tom smyslu, že dá zadostučinění Otci života, jež přímo nebo nepřímo urazil, že nějakým způsobem nahradí zmařenou nebo zmenšenou hodnotu.

To v něm působí kosmický cit pro spravedlnost, neboť cítí — v palčivosti svých výčitek, v porušení rovnováhy všeobecného života — že urazil život, učinil smrtonosné gesto, odsoudil jiné a odsoudil sama sebe k smrti propadaje se horempádem do záhuby.

Vinou uráží Boha, původce života:

co může tedy vzácnějšího nabídnouti v náhradu než krev, nositelku a symbol života? Zmařiv hodnoty života dává za ně, pokud může, jinou hodnotu života: krev. Proto vznikla krvavá oběť.

Skoro všichni pohanští národové, aspoň v nejstarších dobách, obětovali lidskou krev. Národy, které bydlely v zemi Kanán před Židy, obětovaly prvorozené; vykopávky odkryly hrobečky zabitých dětí. V Gezeru byl vykopán chrám, v němž jeden sloup má na sobě stopy krvavých obětí a hřbitov dětí uzavřených v hliněných nádobách.

Baal si přál obětí prvorozených a Karthago je přinášelo ještě v době, kdy se utkalo s Římem. Tyrus obětoval děti, když ho dobyl Alexander. Zdá se, že jiní Féničané, plavíce se přes Azory a přistavše v Mexiku, zavedli tam krvavé obřady, které připomínaly oběti bohu Molochovi; prv-

ní křesťané, kteří v těch končinách vystoupili na břeh, spatřili na stupních chrámů Aztéků ukrutný obřad, při němž kněží celému zástupu obětí otvírali hrudník, aby z něho vyrvali srdce, které kladli na planoucí oltář modly.

Hlavně krev prvorozených očekávaných s vroucností, s níž silní národové vždy plodí děti, byla obětí nejkrutější: dávali božstvu nejčistší a nejmilejší plod své bytosti. A přece všichni trhali ten rudý výhonek své lásky a své práce, poněvadž se všichni cítili dlužníky vůči božstvu: dlužníky a vinníky, neboť vědomí prvotního hříchu tkvělo v duchu národů, dříve než bylo zastřeno jistou filosofickou nadutostí. Krev jim byla prostředkem smíru a pokání.

Židé však neobětovali krve tvorů rozumných. Obětí, která se líbila Bohu u nevinného Abela, pastýře ovcí, bylo obětování prvorozených stáda.

Když se Stvořitel ptal Kaina, co učinil s bratrem, na jeho vyhýbavou odpověď, vybuchl: Hlas krve bratra tvého volá ke mně ze země.

Adamovi byl zabit syn, avšak dříve ještě Bohu, k němuž hlas všech zabitých volá ze země.

A stejná oběť jako Abelova líbila se Pánu u Noe, jenž vystavěl oltář, aby ji mohl přinést; Bůh dokonce při novém rozmachu sociálního života po potopě, výslovně přikázal Noe a jeho synům, aby neobětovali krve lidské.

»Ať kdokoli prolíje krev lidskou, bude prolita krev jeho, poněvadž člověk byl stvořen k obrazu Božímu.«

Zabíjí člověka znamená zabíjí obraz Boží. Je to bohovražda in effigie (obrazná). Otec žije ve svých potomcích a kdo zabije dítě, prolévá krev otcovu. »Moje krev«, říká všude otec mluvě o svých dětech.

Bůh, jinými slovy řečeno, vydal

trvalý zákaz usmrcení člověka, propůjčuje lidskému životu hodnotu vyšší než lidskou, takže tvorům není dovoleno zmařiti jej násilím. Stvoření bylo dílem jeho a poraniti je, bylo útokem na jeho dílo a na jeho vlastní osobu; život a smrt vyhradil si pro sebe. Kdo tedy zabíjí, uráží stvoření, dopouští se svatokrádežného zásahu, hřeší proti Stvořiteli: páše bratrovraždu, která je jakoby pokusem otcovraždy.

Bůh jest Bůh živý, totiž podstata života a ne smrti, proto chtěl, aby Noe a jeho děti rostly a se množily, zabírajíce zemi a zalidňující ji. Jakékoli brzdění života je rušení průběhu stvoření: odpor proti živému Bohu.

Smrt je »poslední nepřítelkyně«: hřích proti stvoření náleží vskutku Satanovi. Klanění Bohu, v němž se vypětím lásky snažíme přilnouti k Němu až k tělesnému splynutí, které je nesmrtelným uchvácením

života, je naproti tomu činností směřující k zahubení smrti.

*

Proto základní první rozdíl — životní — povstává mezi kulturou osvícenou Zjevením a barbarstvím čili pohanstvím, z něhož probleskuje Slovo (Logos) jen v nánosech modloslužebné nevědomosti: rozdíl lidské krve.

Pro Židy byla posvátná a nesměla býti prolévána: proto přesně vzato byla válka urážkou Božího přikázání.

Pro pohany nejenže bylo dovoleno prolévati krev ve válce a zabití nebylo náboženstvím odsouzeno, nýbrž byla v mnoha případech dokonce přikázána oběť nevinných tvorů na oltáři. Bůh šetří lidské krve, bohové po ní žíznil! Což znamená, jak správně poznali první církevní Otcové, že náboženství pohanská byla znetvořenými, úchylkami a dokonce úpl-

ným opakem náboženství: v nich pro úpadek zaviněný hříchem morální a theologické uvědomění nabývalo často forem temných a dvojsmyslných.

Bůh ovšem žádal od Abrahama oběť jeho jediného syna, jak bylo zvykem u semitských kmenů syrských, jen proto však, aby patriarchu zkoušel, aby poznal, jak se bojí Pána. Na jeho rozkaz však Abraham Isáka neobětoval, obětoval berana. Naproti tomu Agamemnon, také pastýř národů, obětoval panenskou dceru, prolil její krev, aby si přisvojil neexistující právo prolévati krev jiných. A vykonav oběť odešel do války.

Proléváním krve nevinných zvířat udržovalo se živé vědomí nápravy, které bylo vědomím viny; přenášel se závazek dluhu vůči Bohu; vychovával se lid k oběti.

Později byl obřad přesně určen a stanoven, neboť oběť pozůstávala pro všechny v jediném jednoročním be-

ránku za celou rodinu. V měsíci Nisam, ve stanovený večer, všechno množství lidu israelského obětovalo beránky (nebo kůzlata) včas od stáda oddělená, peklo je a jedlo. Tak se stalo po prvé v Egyptě, když přešel Pán (pesach = přejítí, opominutí), prolitou krví byly pomazány dveře a prahy, krev byla znamením andělu zhouby, aby v noci pominul vchody rudě poznamenané a vkročil do jiných — egyptských — aby zabil všechno prvorozené od člověka až ke zvířatům. Bohové žíznilo po krvi prvorozených a hněv Boží je ukojil strašnou obětí, poněvadž všecken Egypt v hrůze zaplakal.

Byla-li však pro bohy a modloslužebníky krev znamením smrti, pro Boha a jeho věrné byla znamením života.

Tato příhoda na výslovný rozkaz Páně založila národní bohoslužbu

přenášenou s generace na generaci jako památka a jako oběť.

Dokonalou obětí — bohoslužebnou obětí klanění a smíru — byla i pro Židy zápalná oběť krvavá. Není usmíření bez krve: oltář je stůl, na němž se zabíjí — operační stůl, na němž se dává smrt za život — a původně byl zřízen pro krvavou oběť zápalnou. Slavnostní oběť, skutečná oběť je ukrutná; krev je nejvzácnější podstatou života, tvoří totiž jeho hodnotu, »duši masa«²⁾ sám život. Jestliže podle všech antických národů tkvěl život v krvi, u všech moderních platí totéž; umírající pokoušíme se povolati k životu transfusí krve.

Jakmile Mojžíš sepsal Boží přikázání, oznámená mu za hřímání a blesku na hoře, postavil na svahu oltář a dal na něm od vybraných jinochů přinésti »oběť smírnou«: telata. Polovinu krve nachytl do ná-

2) Genesis 9 : 4-6.

dob, druhou polovinu vylil na oltář; pak vzav svazek úmluvy, přečetl jej lidu a lid slíbil, že bude poslušen slova Božího.

Pak Mojžíš na potvrzení smlouvy vzal krev a prokropil jí lid řka: »Toto je krev úmluvy, kterou Bůh všemi těmito slovy s vámi uzavřel.«³⁾

Od té doby, aby se také rituelně dále připomínala památka a účinnost smlouvy, byla ustanovena oběť nepřetržitě se obnovující, při níž se měli každodenně na oltáři obětovati dva jednoroční beránci, jeden ráno, druhý večer. Na začátku a na konci dne měl rudý trysk krve svou mladou životností obnovovati platnost smlouvy.

*

A život vyvoleného národa plynul kolem chrámu, kterým byl stánek, v němž se přinášely Bohu oběti: zídka ze dřeva a mramoru vystavěná

³⁾ Exodus 24; 1-8.

jako oltář, na kterém se obětovala krev beránků s plodinami země. A jako ta krev hrubým způsobem připomínala úmluvu, tak vyvolávala v srdci ostrý pocit závazků příslibených Bohu: přikázání, nařízení. Ona krev byla poctou Bohu, byla ostruhou lidem: nabádala je k poctivému životu, jak byl formulován v zákoníku Mojžíšově, který byl přečten před oltářem a krví.

Beránek umíral za život Božího národa. Byl obětí pokojnou a vzbuzoval myšlenky pokoje; byl obětí smírnou a přiváděl k pokání; z útlých boků vyvěral každodenně pramen duchovního obnovení a oživení krve.

Oltář kolem dokola i na svém základě rudl onou červenou tekutinou a lid při pohledu na něj měl téměř hrubou představu blízké přítomnosti Boží: pánev řeřavého uhlí na krvavém podkladě. Neboť oltář byl rudý a zároveň na něm plápolal oheň:

krev a oheň, usmíření a očištění stávaly se činitely nepřetržité náboženské obnovy, prvky neustálého obrozování.

Kde se bez přestání spaloval hřích, tam neustále plápolala láska, dokonávalo se zničení zla a obnova dobra; krátce v řádu ethickém byl to nepřetržitý úkon konání dobra a potírání zla, při němž oltář fungoval jako tavicí očištná pec národa, jako ohnisko vyzařující a soustřeďující, který spojoval, nabádal a obnovoval duše a přitom zachraňoval také fysickou neporušenost rasy.

Rituelní funkce byla doplněna závazky sociální solidarity. Pán mluvě s Mojžíšem, dodať, když mu naznačil způsob oběti o letnicích: »Až budete sklízeti žeň své země, nežněte nízko u země, ani nesbírejte spadlých klasů, nýbrž je ponechte pro chudé a cizince. Já jsem Pán, Bůh váš.«⁴⁾

4) Leviticus 23 : 22.

Nerozuměli bychom oběti Bohu, kdyby se její krvavá a ohnivá akce nevztahovala na bratry nejpotřebnější, chudé a bezzemky, vyvrhele osudu a politiky.

Neboť oběť chce býti obnovou života, jeho opravou; a toto obrodné dílo je vadné, když v sociálním těle, v jediné rodině, jejímž jediným otcem a soudcem je Bůh, je někdo trpící. Proto oběť nepozorovatelně zažehuje pocit solidarity vůči lidem jako bratrské pouto. Proto všechn život duchovní i hmotný harmonicky je rozložen kolem krvavého plamene oltářního; jakmile se odchýlí od této dráhy, zřítí se rozeklán a rozbit do jícnu smrti.

2

KŘESŤANSKÁ OBĚŤ.

Všechno to obětování kůzlat, hrdliček a telat bylo »názorným vyučováním«, způsobem, jak udržeti v lidu bdělým pocit usmíření a klanění, se závazkem vděčnosti k Bohu a bázně před ním.

Avšak tato příprava měla vyvrcholit, až se naplní doba, opravdovým výkonem. Neboť Starý zákon byl podřízen Novému a úmluva malého národa sloužila k tomu, aby neporušenými zachovala předpoklady pro úmluvu národa většího.

V tápání ztraceného Zjevení i pohanští národové prováděli svým kultem názorné vyučování ukrutnými oběťmi, připravující se tak na oběť svatou, dokonalou, při níž všechna ta tělesnost vyvrhovaných vnitřností, otvíraných žil, spalovaného tu-

ku měla se rozplynouti v jiné krvi, v jiném plameni, jimiž se skončí krvácení bytostí rozumných i nerozumných a vznikne požár duchovní lásky mezi Bohem a člověkem, aby strávil hřích a proměnil jej v popel.

Nová oběť vskutku přišla a přijala na sebe obrazy všech předchozích obětí, nesmírně je převyšujíc. Přijala je na sebe a dovedla je k cíli.

V oběti židovské, která je předobrazem křesťanské, nejznámějšími znaky jsou: na jedné straně krev oběti, plamen stravující některé její části a oltář; na druhé straně jsou to věřící, kteří přinášejí oběť, a kněz, který ji obětuje. Vedle těchto vnějších činitelů působí prvky vnitřní, totiž úmysl bázně a zbožnosti, neboť úkonu vnější očisty měly odpovídati předpoklady očisty vnitřní.

Typickou obětí je oběť Melchisedecheva, nejvyššího kněze, který nejdokonaleji předobrazil Krista, po-

něvadž byl králem a knězem a přinesl Bohu v oběť chléb a víno. Také Kristus pod způsobami chleba a vína obětoval své tělo a svou krev.

Znamení krve rudne na bílé stránce evangelia: nová smlouva je potvrzena krví jako stará — krví beránkovou, a beránkem je tu člověk a ten člověk je Synem Božím.

»Tento je ten, který přišel s vodou a krví, Ježíš Kristus, ne toliko s vodou, nýbrž s vodou a krví.«⁵⁾

Voda je křest, který s nás smývá prvotní hřích a obnovuje v nás synovství Boží.

Ale tento dar je plodem krve Prvorozeného dětí Božích. Nebylo by křtu, kdyby nebyla bývala přinesena krvavá oběť, od níž pochází jeho hodnota.

»Tři jsou, kteří vydávají svědectví na nebi: Otec, Slovo a Duch svatý a tito tři jedno jsou. A tři jsou, které

⁵⁾ 1. Jan 5 : 6.

vydávají svědectví na zemi: Duch, voda a krev a tyto tři v jedno jsou.«⁶⁾

Zde je hmota jako znamení; její hodnota je přenesena do oblasti duchovní až ke ztotožnění s duchem Božím. A v tom je znak pokroku nové oběti proti staré.

Nová oběť vybočila z okruhu Israele a slila v organickou jednotu celou lidskou rodinu.

Nekonala se už roztroušeně na různých oltářích, aby se bezvýsledně snažila dosíci usmíření prvotního hříchu i hříchů jednotlivců; nýbrž sloučena jsouc v jednu jedinou, jak toho vyžadoval společný původ, konala se na jediném oltáři, aby se u jediného Beránka dožadovala společného usmíření a očisty. Bylo zapotřebí oběti, schopné dáti zadostiučinění uraženému jedinému věčnému Bohu a zároveň schopné sejmouti se všech lidských synů nekonečné

⁶⁾ 1. Jan 5 : 8.

břímě viny navršené v dobách bludu. Tedy oběť nekonečné ceny, aby byla rovnocenná Bohu a aby vykoupila nekonečnou vinu, jež téhož Boha urazila.

Nemohl to tedy býti obyčejný beránek, ani obyčejný lidský tvor, třeba čistý a vynikající. Musela to býti oběť přiměřená Bohu i lidem, stejné přirozenosti s Ním i s nimi: byl to Bohočlověk, Syn Boží a syn lidský. Aby ovšem mohl vykonati očistu celého lidstva od nesmírné viny, musel býti sám bez jakékoli viny a zářící nekonečnou nevinností.

Nesmírnost vykoupení spočívá v této nesmírné skutečnosti: Syn Boží se stal člověkem, žil mezi lidmi, trpěl pro ně, aby dokázal lásku, kterou měl Stvořitel k tvorům: byli ztraceni, a poslal proto svého Jednorozenného, aby je vykoupil: pro hmotné dary se odřekli podílu na božství, a Bůh dal svému Synu podíl na lidství,

aby obnovil jednotu a koloběh života; protože urážka hřešícím lidstvem Bohu způsobená byla bezmezná, On si připravil vykoupení viny ve stejné hodnotě, smírnou oběť sebe hodnou, neboť božství se může měřiti zase jen s Božstvím; obětoval si jako oběť smíru vlastního Syna. Tváří tvář hvězdným světům, všemi opuštěn byl Ježíš přibit na dvě zkřížená břevna na pahorku způsobem nejukrutnějším, aby co nejvíce bil do očí, a z rukou, z nohou a z hrudi se řinula jeho drahocenná krev. Krev stékala na zemi, vykoupila ji, prošla prostorem a očistila jej: všechny světy dojaty se zachvěly bolestí i radostí nad znovu nabytou rovnováhou, porušenou prvním hříchem . . . V té chvíli ustal život kosmu, poněvadž nastával nový řád: původní řád nabýval znovu platnosti. Pak vesmír dále pokračoval ve své dráze.

Avšak rudý trest smrti nebyl po-

dobenstvím, jak se domnívali malodušní kacíři, jimž se zdálo přeháněním, aby se Bůh obětoval. Smrt byla vskutku smrtí a to hroznou: krev byla krví a to čistou, a smrtelná křeč byla krutá.

Ježíš, muž něhy a síly, jakmile se blíží k nové a jedinečné oběti, pociťuje všecken odpor lidské přirozenosti, tělesnou hrůzu, reakci života, kterému se nechce zemřít; miluje Otce, chce se mu obětovati, je však také člověkem a jako člověk se Ho ptá, není-li možno, aby ho zprostil onoho trpkého kalicha.

Modlí se na kolenou v samotě noci, jejíž stíny ještě stupňují hrůzu z nastávajícího umučení, prožívá následkem nesmírného utrpení jakousi agonii: tváře se mu potí krví. Dychtivá země pije první rudé kapky. Vykoupení se počíná.

*

Lid poštvaný farizei a herodiány, kteří tušili, že evangeliem se skončí obětování zvířat a nastane oběť duchovní a s ní celý nový systém náboženských a občanských zásad, jímž se z úzkého okruhu národa israelského přejde k národu Božímu bez hranic národnostních a krevních; nevědomky dal výraz toužebnému přání po nové očištění, kterou dychtivě očekávali patriarchové v generacích předků se svými tužbami ve vlasti i ve vyhnanství, v Jerusalemě i v diaspoře; totiž přání, aby proud krve oněch nepřetržitých obětí beránků, hrdliček a telat dospěl konečně tam, kam měl dojít: k Bohu, aby nastala oběť dokonalá, jejíž krev konečně usmíří Pána, splňujíc tak očekávání staletí.

Také palácoví pochopové vyhověli tomuto zmatenému vytí po krvi a začali ji prolévati důtkami a trny, až nevinné tělo zvlhlo krůpějemi a

na očích a na skráních vyprýštily jiné rudé slzy, které utvořily diadém nového království. To bylo to svědectví, které Bůh i lidé vytrvale od Bohočlověka očekávali.

Pilát instinktivně vycítil, že ta krev je krví nevinného a že je zločinem ji prolíti, a myslel, že se zbaví odpovědnosti umytím rukou »nevinen jsem krví tohoto spravedlivého«.

Pobouřený lid ze strachu, že by přišel o tuto nevinnou tekutinu, reagoval a křičel: »Krev jeho padniž na nás a na naše děti.«

A padla, jak chtěl!

A tak král slávy vystoupil na popraviště hanby: vrcholný akt křesťanské revoluce, který vyvrátil mezníky systémů antického světa, byl dokonán, zpečetěn krvavým svědectvím. Jako by nebylo dosti krve prolité z ran na rukou a na nohou, voják mu kopím proklál hrud', aby se

přesvědčil, že je mrtev, dříve než by mu podle obyčeje přerazil klackem nohy v kolenou; a ihned vytryskla krev a voda. Opět krev: aby byla prolita všechna.

Ježíš tedy na kříži »vypustil ducha« krev i vodu, neboť »tři vydávají svědectví: duch, krev a voda«.

Ani oheň nechyběl »protože krev byla vylita ohněm lásky«, jak praví svatá Kateřina.⁷⁾

Oběť byla tak dokonána, jak řekla oběť sama při posledním výdechu: byla tu krev, byla tu voda, byl tu oltář — nejhrubší a nejukrutnější — dvě břevna přeložená křížem — aby utrpení bylo, co možná, nejmučivější.

A byl tu také kněz: oběť, jež se sama obětovala. Oběť byla dobrovolná, protože známkou oběti je dobrovolnost.

⁷⁾ List Řehoři XI.

TĚLO A KREV. POKRM A NÁPOJ.

Kristus byl tedy na kříži knězem i obětí, obětuje sama sebe jako smírnou oběť Otci za hříchy svého lidu. V jakém poměru je tato oběť k obětem chrámu židovského, jak je převyšuje a činí zbytečnými, řekl jeden žid, farizej, že totiž duch, krev a voda vytvořily nový život.

Židovský nejvyšší kněz, — připomíná Pavel — vstupoval do nejvnitřnější části chrámu jednou za rok a »ne bez krve«, kterou obětoval »za sebe a za hříchy lidu«.

»Kdežto Kristus přišel jako nejvyšší kněz budoucího dobra největším a nejdokonalejším svatostánkem nepostaveným lidskou rukou, krví ne kozlů, ani telat, nýbrž vlastní krví, vstoupil jednou pro vždy do

svatyně získáváje nám věčnou spásu.« Jeho krev očišťuje »naše svědomí od mrtvých skutků«.

Starověký člověk sžíraný vinami vybral si obětní zvíře, složil na ně své hříchy a jeho krví se očišťoval. Při obětování býka věřící nechávali na sebe stékati kapky krve podřezaného býka v domnění, že s tělem si očistí i duši: neboť potřeba očisty znepokojovala svědomí napadené úbytěmi.

Této očisty se konečně dociluje a to krví Boha.

Ten — vysvětluje dále Pavel — uzavřel novou smlouvu podle starého slibu. »Vskutku, kde je závěť, je také nutno, aby nastala smrt odkazatelova, poněvadž závěť je platna, jen když jde o mrtvého, nemá účinku, pokud žije odkazatel.«⁸⁾

8) Žid. 9 : 6-28.

Lidstvo bylo ztraceno: miliardy duší. Pod každou hroudou tlely kosti a nespočetné zbytky minulých generací na svědectví bolesti a sklíčeno sti onoho poblouzení: války, všechny odstíny smrti, útrapy, denně drtily život, v jehož tepnách koloval zárodek smrti. Karavany strádajících bytostí přešly na druhý břeh jako řítící se laviny, s nářkem v srdci — ne vždy potlačeným — na krutou opuštěnost a na bodavou touhu po věčnosti — po Životě — jako stáda bez cesty, vedená často pastýři dravějšími nad vlky, po spálených pastvinách bez zeleně a bez studánek.

Všechny ty miliardy duší odpoutaných od bídných těl, avšak připoutaných k drtivé touze po domově, chtěly vykoupení — to vykoupení, které všechny oběti na všech oltářích symbolicky naznačovaly, jehož však nedocilovaly.

A přece byly vykoupeny — jak

řekl Petr rybář, jenž po ukřižování nastoupil na místo Kristovo — »ne zlatem a stříbrem, které jsou porušitelné, nýbrž vzácnou krví Krista, jako beránka bez poskvrny a bez hříchu«. ⁹⁾)

Legenda mající původ u svatých Otců¹⁰⁾ a hojně rozšířená ve středověku — v onom středověku, který se povznášel z krvavých barbarství rozjímáním o pěti ranách, vztyčuje kříž, aby jej měl stále na očích, na všech chrámech a na každém rozcestí — zobrazovala u paty kříže, pod kamennou vrstvou Golgoty, lebku; a domnívala se, že je to lebka

9) I. Petr 1 : 19.

10) »Venit ad me traditio quaedam talis, quod corpus Adae primi hominis ibi sepultum est, ubi crucifixus est Christus, ut sicut in Adam omnes moriuntur, sic in Christo omnes vivificentur.« (Origenes, in Math. Comm., 126.) »Dostává se mi zprávy v tom smyslu, že tělo Adama, prvního člověka, tam bylo pohřbeno, kde byl Kristus ukřižován, aby tak, jako v Adamovi všichni umírají, v Kristu zas všichni obživli.«

Adama pohřbeného před tisíciletími na témž místě. První kapky skanuvší na zemi pronikly povrchovou vrstvou a dotkly se zpráchnivělých kostí; a tím dotykem starý Adam znovu našel život: nesmrtelnost ztracenou hříchem.

Legenda byla symbolická a znamenala mrtvé lidstvo, které obětí Kristovou znovu nabylo života. Jedna středověká žena, jež často rozjímala o krvi Páně, svatá Kateřina Sienská, takto o této věci učila svého mistra Raimunda da Capua a nás všechny: »My jsme byli tou zemí, kde byl zabodnut prapor kříže: byli jsme tam jako nádoba připravená k přijetí krve Beránkovy, která kanula s kříže.«

A na vysvětlenou dodala: »Proč jsme byli my tou zemí? — Protože země sama nebyla s to udržeti kříž vztyčený, byla by dokonce odmítla takovou nespravedlnost, ani hřeb ne-

byl s to udržeti Ho rozpjatého a přibitého, kdyby Ho nebyla držela nevýslovná láska, kterou byl naplněn pro naše spasení.«

Krev je život; a zjitřené údy, zsinale nesmrtelnou smrtí, v krvi Toho, jenž je cesta, pravda a život, znovu našly prvky nepomíjejícího zdraví. Když tyto krvinky vnikly v organismus lidstva, přinesly s sebou prvek Božství, jímž se lidstvo stalo Bohu rovno.

*

Jsme v oblasti víry, v temnotě světélkující tajemstvím. Bez víry a bez lásky nerozumíme ničemu: s láskou vzdávající se světlu zářícímu s krvavého kříže pronikneme do řádu odlišného od hmoty, do nového života, přijdeme do styku s absolutem.

Ti, co se bojí zázraku, se poděsí. Avšak Církev činí středem svého každodenního života zázračnou stud-

ni krve: eucharistickou obětí, kterou se prodlužuje a udržuje zázrak, jímž se z chleba stává tělo Ježíše Krista, z vína Jeho krev; a poněvadž ona sama je celý Kristus, dává z něho, jako onen večer ve večeřadle, jísti svým, aby ukojila jejich hlad a uhasila jejich žízeň: hlad po životě, žízeň po věčnosti.

Zázrak nesnadno přijatelný člověku chatrné víry, jenž omezuje svou niternou zkušenost neomylnou zkušeností svých pěti smyslů. Byl to zázrak těžký i pro židy, ač byli vychováni k zázraku, ba i pro samé učedníky, svědky to zázraků chlebů i Lazarova, takže je musel Ježíš nenáhlými narážkami postupně připravovati.

Řekl jim, že pakliže Mojžíš dal jísti jejich otcům manu, Bůh, který o tolik výše stojí nad Mojžíšem, o kolik Stvořitel nad člověkem a o kolik zázrak převyšuje přírodu, dá jim

chléb nebeský postačující, aby je uživil pro život věčný.

Ale co je tento chléb?

»Chléb Boží — začal je učiti — je Ten, jenž sestupuje s nebe a dává život světu.«

Chléb je tedy osoba: osoba božská. Zde začal mozek vrávorati. Buď jak buď učedníci, žádostiví života jako všichni živí, poprosili: — Pane dej nám tento chléb pro vždy.

Ježíš jim odpověděl: »Já jsem chléb života! Kdo ke mně přijde, nebude míti hladu, a kdo ve mne věří, nebude míti žízně.«

On je tedy pokrm a nápoj pro potravu věčnosti.

Židé se s tím ovšem nespokojili: jak by to bylo možné, když Ježíš byl přece synem Josefovým a znali jeho otce i matku?

»Nereptejte mezi sebou!« — napomenul je Pán. — »V pravdě vám říkám: kdo ve mne věří, má život

věčný. Já jsem chléb života! Vaši otcové jedli manu na poušti a zemřeli. Toto je chléb, který s nebe sestoupil, aby kdo z něho jí, nezemřel.«

Stále ten princip života proti smrti! A pokračoval: »Chléb živý, který s nebe sestoupil, jsem já! Kdo bude jísti z tohoto chleba, bude žíti věčně, a chléb, který dávám, je mé tělo pro život světa.«

— Co pak se jí lidské tělo? — tázali se židé, zvyklí na solidní zboží a vrtalo jim to hlavou; svou otázkou se stali vykladači plochého materialismu a omezené živočišnosti popěračů všech dob, jimž Ježíš odpověděl: »V pravdě vám říkám: nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední. Neboť tělo mé je vskutku pokrm a krev má je vskutku nápoj.

Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.«¹¹⁾

*

Při poslední večeři — posledním to a závěrečném aktu malé společnosti — učinil Mistr nejvyšší gesto oddanosti vůči lidem, dávaje se jim nejen duchovně, nýbrž i tělem a krví: tím, že se dal za pokrm a nápoj, začala se svátostně vlastní oběť.

Materialistům tehdejším i potomním zdálo se ono gesto čistě materiálním a snažili se je rozřediti v symbolech. Kdežto i hmota je Bohem stvořena a tělo je tak dokonalým vrcholným dílem Stvořitelovým, že když nemá na sobě hříchu, je schopno do té míry proměnit se v chrám, že sám Syn Boží chce je uznati a Duch Svatý v něm přebývati. Bůh zahrnul v nesmrtelnost i tělo; užil i hmoty pro dílo posvěce-

¹¹⁾ Jan 6 : 31-57.

ní. Člověk se posvěcuje prostřednictvím své tělesné schránky. Gnostikové, kteří chtěli rozpojit duši a tělo a postaviti je proti sobě — hmotu a ducha — popřeli dogma o vtělení a zrušili tedy Vykoupení.

Ježíš, aby se stal úplně jejich, dal se jim za pokrm a nápoj: je to nej-
přímější způsob, přijíti do styku s celým člověkem. Obětoval se tak nejprve člověku, pak Bohu. Vykonal jedinou oběť ve dvou následných fázích, aby spojil v sobě — v obětovaném — božství i lidství, které pro hřích byly po staletí odloučeny.

Člověk měl ostatně hlad a žízeň po božském: hlad a žízeň po spravedlnosti a lásce, které byly výrazem vřelého přání po božském, touhou po opětném spojení s Otcem.

Tato touha nabyla u pohanů abnormální formy theofagie a u židů formy pojídání oběti vykonané na oltáři: symbolické náznaky onoho

hladu po božském, který všichni pocítujeme, nejsme-li příliš přecpáni pokrmem tělesným.

Při poslední večeři tedy, kde zopakoval své poslání a zanechal veliký odkaz lásky a jednoty, poskytl také božský prostředek jednoty: eucharistii; svátost, skrze niž věřící sytíce se tělem a napájejíce se krví Kristovou, rázem se stávají Kristy a v jeho těle se sjednocují ze všech ras a vzdáleností.

Ježíš ustanovuje tuto svátost, použil k tomu věci nejpotřebnějších a zdravých: chleba a vína; potravin nejběžnějších na každém stole, jimiž se lidé živí a občerstvují a které také barvou připomínají tělo a krev.

A použil těchto základních pokrmů života fyzického k tomu, aby utvořil základní pokrmy života mystického, které nás živí a občerstvují pro věčnost: »Proto v čem spočívá jeho dobrota a jeho krása, když ne v chlebě

vyvolených a ve vině, které zplozuje panny?¹²⁾

*

Obřad je známý.

Vzal chléb, požehnal jej a rozlámal učedníkům se slovy: »Vezměte a jezte, toto jest tělo mé.«

Pak vzal kalich plný vína, odříkal modlitbu díků (eucharistia) a podal jim jej řka: »Pijte z něho všichni, neboť toto jest krev má nové úmluvy vylitá za mnohé na odpuštění hříchů.«

S modlitbou obětoval svou krev a své tělo Bohu; a oběť určil na odpuštění hříchů lidí. Kde Židé a tolik národů starověkých mělo v obyčeji naložiti na kozla nebo na člověka, násilně vybraného, hříchy všech a pak se ho zřící nebo ho zahnati, aby je odnesl hodně daleko, tato oběť naproti tomu, jsouc výkonem čistoty zcela zevnější, brala na sebe hodnotu vnitřní očisty.

¹²⁾ Zach. 9 : 17.

Ostatně Ježíš nejenom zahladil smrtí cizí viny a svou krví je smyl, nýbrž poskytl také — opět svou krví — lidem prostředek, aby se přímo fysicky znovu spojili s božstvím, aby tak spojením jednotlivých údů vytvořil jednotu. Jeho krev nejen usmířila lidstvo se Stvořitelem a dala mu za ně zadostučinění, nýbrž nepřetržitě v lidstvu proudíc, — tím, že se nabízí jako nápoj — zplodila a stále plodí nekonečný božský život.

Jinými slovy tato krev nás neustále očišťuje a živí.

Mějme však na paměti: jestliže Ježíš proměnil chléb ve své tělo — tělo a krev — druhým aktem chtěl způsobiti zvláštní proměnu vína v krev. Neboť měl brzy vykrváceti: jeho nepřátelé chtěli jeho krev i Otec chtěl jeho krev, jako oběť červenou a živou. Proto On, kněz nejvyšší, způsobil zvláštním aktem svého božství odloučení krve od svého člověčen-

ství a po něm všichni kněží opakují toto rozpojení, jímž se staví na přednostní místo cena převzácné krve.

Křesťané měli tuto proměnu chleba a vína nepřetržitě prováděti, aby opakovali památku umučení, aby žili život s Kristem a aby žili jako Kristus. Jako oběť byl to vrcholný akt vykoupení, obřad eucharistický se stal ústředním aktem křesťanského kultu: stále živá a otevřená stezka pro styk božství s lidmi, jejímž prostřednictvím se dociluje nejintimnějšího splynutí údů v mystickém těle Církve: »Takže kdo jí chléb a pije z kalicha Páně nehodně, bude vinen tělem a krví Páně.«¹³⁾

13) I. Korint. 11 : 27.

POKREVENCI KRISTOVI.

Důstojenství, které člověk přijímá prostřednictvím Svátosti oltární již zde na zemi, jest předobrazem stupně slávy v Církvi vítězné; může to být paria, žebrák, méněcenný fysicky i hospodářsky, vyděděnec lidské společnosti a přece pojídaje onen chléb a pije ono víno, spojuje se s Kristem a tím se spojuje v pospolitost, v živé tělo s papežem, králi, s boháči, se sousedy a vzdálenými neznámými účastníky téhož zázračného stolu. Tento stůl dává mu důstojnost božskou i královskou, kněžství i nadlidskou sílu bez ohledu na jeho hadry a opovrženost. »Vykoupil jsi nás svou krví a učinil jsi nás národem královským a kněžími.«¹⁴⁾

Člověk nový — obnovený Kris-

¹⁴⁾ Apok. 5 : 9.

tem — dosahuje pokorou něčeho z té velebnosti, k níž se Lucifer pokusil dospěti — a nedospěl — svou pýchou. Bůh ho k sobě táhne; a proto ho chrání před úklady lidí bezbožných, před strádáním slabé přirozenosti. Pod hadry a ranami chudšasovými otvírá si katedrálu a sídlí v ní.

Vlévaje vodu do kalichu — jakoby lidství do bezedného poháru božství — modlí se kněz při mši takto: »Bože, jenž jsi podivuhodně stvořil důstojnost lidské podstaty a ještě podivuhodněji ji obnovil, dej nám pro tajemství této vody a tohoto vína, abychom se stali společníky božství toho, jenž se ráčil státi účastným našeho lidství.«

Pomyslíme-li, že každý bratr, i ten nejodpornější, nevzhledný, lhostejný má nesmrtelnou duši a že za ni — za duši každého jednotlivce — Kristus vylil svou krev, když ji Bůh učinil před tím sobě podobnou, tu se nám

téměř chce skloniti se k jeho nohám, abychom se klaněli Tvůrci a Vykupiteli.

Karmelitka Markéta de Beaune viděla krev Kristovu v lidských duších a pro ni chovala k nim takovou úctu, že nedovolila, aby se dělaly lidem výtky, třeba spravedlivé.

V officiu Božího Těla, sepsaném bázlivou láskou pěje Tomáš Akvinský:

»Nesmírné dobrodiní božské štědrosti, věnované křesťanskému lidu, propůjčuje mu neocenitelnou důstojnost. Vskutku není a nebylo nikdy tak velikého národa, jenž by měl bohy, kteří by k němu sestupovali, jako náš Bůh, jenž je mezi námi přítomen. Pomysleme jen, že jeho jednorozený Syn, chtěje nám dáti účast na svém božství, vzal na sebe naši přirozenost, aby sám se stav člověkem, učinil z lidí Bohy.«

Tato myšlenka byla takto zhuštěna

mystickou Sieňankou: »Z lásky, Ty Bože jsi se stal člověkem a člověk se stal Bohem.«¹⁵⁾ V hojné míře se naplnilo proroctví: »Budete jako Bůh.«

*

V chrámové lodi pod vysokými oblouky, k nimž vzhlížejí andělé s pilířů a světci na podstavcích, nesou kněží v průvodu svátostného Ježíše. Tento obřad vykonávají už po staletí. Vpředu jdou mniši se svíčkami: mladí lidé, kteří obětovali Ježíši život v čistotě; požádal o jejich sílu, aby ji udržel v mezích. Následuje nespořádaný průvod laiků, všedních mužů a špatně oblečených žen, z nichž některá má v ruce svíci, jiná růženec.

Pod stinnou klenbou v plápolavém světle voskovic stoupá dech kaditelnice a chvílemi verš eucharistického chvalozpěvu, v němž Tomáš Akvin-

¹⁵⁾ Dialogo della Divina Provvidenza, kap. XIII.

ský dosáhl vrcholného spojení poesie s theologií.

Ježíš, bohočlověk, ubírá se svým domem. Ale veliký král má bědný průvod. Pomluvy a hrozby celých generací způsobily kolem něho prázdnotu jako v době, kdy velerada s biřici a zrádci rozehnala lid kolem něho.

Starodávný chvalozpěv, naplněný vzdechy celých generací, promísený slzami starců, není možno opakovati bez slz: Uvažme: tento skromný zástup, téměř sociální spodina, opatruje ve všeobecném rozptýlení a zapomenutí jisté pravdy jako pevné pilíře v ničivém náporu. Je to reserva společnosti, z níž všichni ostatní, ani o tom nevědouce nebo toho nepři- znávající, čerpají síly. V hadrech nebo obnošených šatech, pro které jich nevidíme na přepychových třídách, tito skromní mužové a tyto prosté ženy tvoří oporu společnosti a její základ.

Společnost bez morálky je organismus, kterým hýbou červi.

Společnost bez rozmachu k Bohu je břicho, tíhnoucí k zemi. A tito udržují spojení s Věčným, přivádějíce od Něho proudy mladého života.

Ostatní by zapomněli na zásady, bez nichž není možný pospolitý život, ale tito v zapomnění a tichu je chrání ve svých domech a ve svých srdcích a když se všechno řítí a ostatní prchají, oni vytrvávají na svých místech a staví hráz.

Ostatní myslí, že panují, že řídí; žijí však z úroku z kapitálu, který tito opatrují. Využívají síly, kterou tito produkují svou vírou v život, poněvadž vědí, že přirozenost žije z nadpřirozena, lidské z božského a tělo z ducha.

Oni jsou s to udržeti zdraví, které nemoc a netečnost druhých den ze dne ohrožují.

Oni to jsou, kteří bez ustání čistí

krev sociálního organismu, oni, kteří se vlekou na bolavých nebo zemdných nohách, přinášejí k jeho zdraví zásluhy modliteb, svolávající s nebes na hlučná města tiché a obrozující požehnání Stvořitelovo.

*

Nechá-li křesťan kolovati ve svých nakažených lidských tepnách také čistou krev Boží, bude žítí novým životem. Bude jiným i sociálně: z jeho krve vzklíčí ideály a ušlechtilá díla.

Neboť podmínkou pro spojení s Kristem je čistota srdce. Křesťan, dříve než se nasytí a napojí eucharistickým pokrmem a nápojem, je povinen se káti ze spáchaného zlého skutku, vyzpovídati se z něho a napraviti jej. Svátost způsobuje obnovu spravedlnosti a lásky: nevstupuje se do oblasti božské branou viny. Vína je brána zavřená pro božské a otevřená podlidskému, podzemnímu; pod-

zemním obyvatelům říše smrti, kde kraluje Satan.

Křesťan žádá za odpuštění své bratry a odpouští jim, aby si zasloužil odpuštění Otcovo. Jenom tenkrát jedinečná krev znova proudí v jeho tepnách.

Kdo by neprovedl takovéto nápravy a přiblížil se nehodně k eucharistické hostině, byl by vinen krví Kristovou. Jako Jidáš, jako Kain, jako Pilát. I on by se stal bohovrahem. »Nemalý trest vám hrozí — připomíná Církev kněžím — jestliže vědomě dovolíte hříšníkovi účast na této hostině: budete vyzváni, abyste složili účet z krve Kristovy. Ať je to vojevůdce, nebo vysoký soudce, nebo korunovaný kníže, zakaž mu přístup, blíží-li se nehodně: neboť ty máš vyšší autoritu než je jeho.

Neboť toto tajemství vyžaduje, aby se vyloučila nejen loupež, nýbrž i se-

be lehčí úchylka, protože to je tajemství pokoje.«¹⁶⁾

To znamená, že svátost chleba a vína zakládá nového ducha v každém jednotlivci — křesťanu — a Církev živící tímto duchem čistoty a lásky společnost křesťanů, promítá jeho účinky také na společnost občanskou, ve které je každý křesťan jako člen Církve, to jest jako úd těla Kristova.

Jinými slovy: křesťan je nabádán, aby vedl život čistý a sociálně spravedlivý a lásky plný i vně Církve, poněvadž i v obchodě, i na ulici, nebo v kanceláři, na poli nebo v dílně je stále pokrevným bratrem Kristovým, nositelem jeho krve.

Toto sociální prodloužení eucharistického působení není odvozené: je zásadní. Celé Vykoupení je aktem lásky k lidem a naše účast na něm

16) Řeč, která se čte v pondělí v oktávu Božího těla a která pochází od sv. Jana Zlatoústého.

má také býti aktem lásky k bratřím. Ježíš obětoval Otcí hodnotu nejvzácnější: život; avšak obětoval jej za lidi, jimž jej neustále dává v těle a krvi. To znamená, že největší láska k Otcí je nepřetržitou službou bratřím. Zde je klíč k tajemství lásky, na němž buduje křesťanství: láska k Otcí projevovaná také službou bratřím: v širokém smyslu, živením bratří. Jako činí Kristus, který je živí svým tělem — sebou. Člověk nemůže dáti jako On »sama sebe«, může dáti něco ze sebe: věci podstatné, práci, inteligenci . . . : zkrátka trochu své krve.

»A vskutku jakého ponížení, jakého utrpení nepoužil Ježíš jako prostředků k naší spáse! . . . A jakou cenu dražší, líbeznější, účinnější, větší mohl zaplatiti za spásu lidstva než nejvzácnější svou krev?

Tato krev byla vylita s onou velkodušností, s oním horoucím citem, s onou, řekli bychom, nedočkavostí

lásky: počíná ji prolévati jako dítě osmidenní při obřízce, pak v zahradě pod tíhou nevděku, neuznání, chladu a nepravostí křesťanů, kacířství sektářů, zrady židů, slepoty nevěrců a žalostné ztráty tolika duší; pak v pretoriu vytryskla při bičování, při korunování trním; na kříži jí otevřely cestu hřeby a posléze kopí, které jaksi na dovršení jeho božské lásky vynutilo poslední její kapku z pře-svaté hrudi.

Uvážíme-li to vše, nutno s nezbytnou důsledností doznati, že každého křesťana, který není svatým, musíme, jak říkal veliký učitel z Avily, míti za člověka bez víry nebo bez rozumu.«¹⁷⁾

Prolitím krve zpečetila se na polo-viční cestě mezi Bohem a člověkem nová smlouva. Počínal se nový řád. Kristus ukřižoval v sobě samém člo-

17) A. Rosmini, Jesu Christi passio, Domodossola 1933. Str. 20-21.

věka starého, aby s ním pochován, z mrtvých vstal člověk jiný.

Nový člověk nebyl vůči člověku vlkem, nýbrž bratrem, aby vespolek tvořili Církev, tělo Kristovo. V tomto spojení nebylo místa ani pro nenávisť, ani pro válku a zákaz prolítí krve byl nejen řádu morálního a právního, nýbrž také theologicko-theandrického, jak říkají Rusové: že zabitím nebo poraněním bratra se zasahuje tělo Kristovo.

Křesťané ihned vycítili cenu své oběti. »Jestliže Pán — řekl současník apoštola Jana — připustil, aby jeho tělo bylo vydáno v záhubu, učinil tak proto, aby nás očistil odpuštěním našich vin, kteréhož se dociluje pokropením jeho krví.«

A pokračoval:

»Jestliže Pán připustil, že trpěl za naše duše, jak mohl dovoliti, aby trpěl rukou lidskou, On, jenž jest Pánem všehomíra? Vězte to: proroci,

mocí milosti od něho obdržené, předpověděli: Chtěl trpěti, aby odstranil smrt.«¹⁸⁾

Podle křesťanského pojetí bylo by mělo skončiti prolévání lidské krve a to v době, kdy národy kolem Středoziemního moře vyšly z krvavé lázně. V samotné Palestině, sto let před Kristem, bylo zabito při povstání a válkách 200 tisíc lidí: nesmírný počet pro malý národ. Caesar a Pompeius utratili dohromady život dvěma milionům lidí. Antická civilizace spočívala na obrovském hřbitově: mír a blahobyt prýštily z krvavých studní.

Památky egyptské a asyrské, náhrobky Mayů a knihy králů hebrejských podávají zprávy o strašných krveprolitích.

Tuto žízeň po krvi chtěl Kristus uhasiti, nabízeje ji k pití v nekonečném množství: neboť každý křesťan

¹⁸⁾ Ep. Barnabae 5 : 15.

jda k přijímání jí jeho tělo a pije jeho krev.

Zkrátka lidstvu měla postačiti jeho krev — zatím však jeho utrpení pokračovalo. V jeho mystickém těle — Církvi — dále ho týrali a mučili, a dějiny šíření evangelia se odehrávaly v etapách znamenáných krví. Kristus dále proléval krev v tělech svých mučedníků: krev nevinných, jež dále tekla pro uzdravení nevděčníků, chlípníků, lakomců, nemocných. Prolévá ji dále v krvi všech zabitých, raněných, v jejichž osobách mu neustále vbíjejí hřeby do těla. Neboť pokud jsou války, potud trvá zrada nebo neznalost Krista, jenž blízek popraviště nepřestal nás napomínati se smutným pohledem v zkrvavené tváři: »Schovej meč do pochvy.«

ROZDĚLOVATELKA KRVE.

Uzavřená společnost dvanácti se rozrostla na miliony, miliardy duší během staletí, v nichž se předávalo křesťanské dědictví; avšak ten pokrm a ten nápoj činily z nich jedinou rodinu a proti rozptylným silám onen oběh jediné krve přenášel jako dávky lásky dary Ducha svatého, jež byly plasmatem jednotné společnosti. Neboť krev Kristova oživuje, sjednocuje a očišťuje, a s výšin nekonečna se snáší déšť božství na lidstvo uvádějíc do padlého lidského organismu prvky Božího života.

Vina pokračuje a pokračuje také její odpykání.

Vykoupení pokračuje, jako pokračuje lidstvo. V přirozenosti lidské trvá zárodek nákazy, avšak pomocí

svátostí dostává injekci milosti, která ji zachraňuje před smrtí.

Svatí Otcové nás učí, že z otevřeného boku Kristova, z jeho rozpoltěného srdce vytryskla Církev ve svém dvojím prvku božském a lidském: voda a krev.

Církev dostala za úkol nepřetržitě rozdělovati ovoce vykoupení: rozdělovati totiž krev. Proto se statečné Kateřině Sienské zjevila jako sklep (obraz to proletářsky odvážný), v němž papež a biskupové míchají lidstvu eucharistické víno, krev Kristovu.

»*Krev neporušitelnou, věčnou udržovatelku*«¹⁹⁾ strážkyni a pomocnici zdraví, jíž jsme neomezeně osvobozeni od zla a vtělení v Krista, základ života.²⁰⁾

I v tomto byl Starý zákon nástinem a symbolem, když nařizoval kněžím

20) Srv. Skutky apošt. 20 : 28.

19) Manzoni, La Pentecoste 3 : 4.

rozdělovati a prolévati krev. Jenomže jejich rozdílení bylo přípravou, kdežto u nových kněží bylo skutečným výkonem.

Avšak je »společnou účastí na kalichu, kde se přijímá sám Bůh a nikoli krví telat, kterou nás Pán spojil.«²¹⁾

Ecclesia (církvev) je shromáždění sjednocené krví Popraveného, společnost stmelená krvinkami Božími. A vlivem těchto je tou kouzelnou skřínkou, jejíž mocí se členové sdružují v živou jednotu, spojující se v jediný organismus s nesmrtelnou duší a nedostupný zlu. Církvev po celý svůj život prýští nepřetržitě z boku Ukřižovaného; je to studně šlechetně darovaná lidem z lásky dohnané až k smrti, k smrti kříže.

Avšak jen když jsme ve společnosti s Ním, to jest jen když jsme

²¹⁾ Antif. 1. noct. svátku Bož. těla. Srv. také Žid. 9 : 12.

členy Církve, jsme ospravedlněni. »Bůh je světlo a není v něm temnoty. Říkáme-li, že jsme ve společnosti s Ním a kráčíme v temnotách, lžeme a pravdu prakticky neprovádíme. Pakliže naproti tomu chodíme ve světle, jako On je ve světle, jsme s Ním ve vzájemném styku a krev Ježíše Krista, Jeho Syna nás očistí od každého hříchu.«²²⁾

Zde je život a kdo ho nechápe a »za poskvrněnou považuje krev úmluvy, kterou byl posvěcen«²³⁾ půjde vstříc nejtěžšímu trestu: úplnému odepření milosti a tedy života; stane se navždy kořistí smrti. Vykoupení nás do té míry sdružuje s Kristem, že Církev živená jeho krví stala se jeho mystickým tělem: organismem živým, jehož my lidé jsme údy, Kristus je hlava a Duch Svatý duše.

²²⁾ I. Jan 1, 5 : 7.

²³⁾ Žid. 10, 29.

To upevňuje trvalou vzájemnou životnost s důsledky věčnými a nadlidskými, solidaritou totiž a — řekl bych — spoluodpovědností.

Ježíš Kristus jako hlava tohoto mocného organismu obětoval na kříži také lidi, kteří jsou hodni býti v jeho společnosti: takže mysticky i oni s Ním trpěli a také oni s Ním vstali z mrtvých.

»Tímto způsobem byl kříž jakoby oltář všehomíra, na němž celá Církev věřících shromážděná ze všech stran světa a ze všech dob byla obětována Bohu ve Svátosti svou hlavou.«²⁴⁾

Tak zázračné spojení, jež přesahuje každou myslitelnou vášeň lásky, předvádí se ve mši — v níž se opakuje a prodlužuje oběť Kristova — kapkami vody, jež kněz vlévá do vína určeného k proměňování. Voda je vykoupené lidstvo: a to je přidruženo ke Kristu jako oběť Otci.

²⁴⁾ Thomassinus, De incar. verbi 10 : 10.

V jistém smyslu pro své spojení s Kristem i ono je na oltáři knězem i obětí zároveň. To je výsledek smrti Syna Božího, který nás vřaduje v božství, z nás Kristy činí, což samo o sobě mělo by nás rozechvěti bázní a rozvzlykati vděčností.

*

Ježíš Kristus proměnil tedy krví svou otroky v bratry. Rozptýlení a rozdělení v kmeny a rasy, v nichž krev byla kvasem roztržky a kde z roztržky klíčila válka, byli spojeni v rodinu slučujícím systémem Božího prokrvení: ze staletého rozptýlení se vrátili do vlasti a domova kolem jediného Otce. Učinil z nich pokrevné bratry Kristovy. Pomyslete: pokrevné bratry Boží.

Jinými slovy: božská krev prolitá za svět oplodnila onu společnost, která z oné krve roste a tou krví se živí: Církev.

Tato společnost tvoří božský řád, jehož počátky a hranice leží mimo hranice země a smrti, zakládajíc se společenstvím svatých *civitas* — obec — rozvrstvenou kolem trůnu mocí zákona jediného krále, jehož židovská theokracie byla kusým a temným obrazem.

O tak zázračném plodu krve Kristovy v životě slavném rozjímal orel Apokalypsy, jenž ji viděl stékati v životě bolestném u paty kříže vedle Matky. V extasi viděl zabitého Beránka a slyšel zpěv starců, kteří Ho oslavovali, že vykoupil svou krví lidi »z každého kmene, národa a lidu«. ²⁵⁾

Neboť tento bezplatný dar nebyl vyhražen menšině, nečinil rozdíl mezi národy vyššími a nižšími: nýbrž pod šatem kasty nebo jen obyčejným vyhledával duše a oživoval v nich jednotu jejich původu a společného osudu, smazav rozdíly obnovil bra-

²⁵⁾ Apok. 22 : 14.

trství v rodině jediného Otce a s otcovstvím i práva spoluobčanů v království, jehož Otec je Král.

Vskutku jeho Slovo se zjevilo Janovi v otevřeném nebi na sněhobílém koni s šatem zbroceným krví a řeklo: »Blažení ti, kteří umývají šat svůj v krvi Beránkově, aby měli právo ke stromu života a vstoupili branami do města.«²⁶⁾

»Avšak vy jste se přiblížili k hoře Sion a k městu Boha živého, k nebeskému Jerusalemu a k přemnoha tisícům andělů, sboru to a shromáždění prvorozených, zapsaných v nebesích a k Bohu soudci všech a k duchům spravedlivých, dosáhnuvších dokonalosti a k Ježíši, prostředníku nové smlouvy a ke krvi výmluvnější než Abelova.«²⁷⁾

To je eschatologická výslednice prolité krve Boží.

²⁶⁾ Apok. 22 : 14.

²⁷⁾ Žid. 12 : 22-24.

Bůh na posledním soudě bude žádati účet od odsouzenců za krev prolitou za jejich vykoupení a za skutky milosrdenství Jím udělené — a za onu krev bude trest nejtěžší — blaženým udělí »plod krve Beránkovy« a největší blaženost.²⁸⁾

Takovou cestou se běře všeobecné dílo posvěcení duší: duše rozdílením milostí, transfusí krve stoupají čím dále tím výše za práh smrti až ke zdroji krve a tam se noří do Věčné lásky.

Poněvadž nás eucharistie spojuje s božstvím, spojuje část vykoupené rodiny, jež si dosud odbývá svou zkoušku na zemi (Církev bojující) s početnější částí, která při oné zkoušce šťastně obstála a těší se blaženému patření na Boha (Církev vítězná).

Svatý Jan z Damašku nazývá chléb a kalich Eucharistie předobrazem —

²⁸⁾ Kateřina Sienská, Dialogo della divina Provvidenza, kap. XLII.

lépe by bylo říci: závdavkem — příští blaženosti, ne proto, že by nebyly opravdovým tělem a krví Kristovou, nýbrž protože nyní jejich prostřednictvím máme podíl na božství, které při patření na ně budeme potom také chápati.

Vtělení naše v Kristu je zaměřeno na toto patření a na naše vzkříšení, které je důsledkem vtělení; protože když Kristus vstal z mrtvých, i my, údy Jeho těla, vstaneme z mrtvých.

Nuže tedy Eucharistie, která je šarlatovým a tepajícím srdcem matky Církve, je nejen zárukou, nejen závdavkem, nýbrž i příčinou věčné blaženosti a slávy, vyhraženým tělu i duši, společně obnoveným při vzkříšení v osobní jednotě.

»Božská Hostie — učil Lev XIII. — způsobí vzkříšení v padlém a pomíjivém těle.«²⁹⁾

Řekl jsem: činí ho Kristem, činí

²⁹⁾ *Mirae caritatis.*

ho Bohem. Neboť »píti krev Ježíšovu znamená toto: státi se účastníkem jeho neporušitelnosti«.³⁰⁾

Je to učení prvotní Církve, jež se od apoštolů dověděla, že Eucharistie je »lékem nesmrtelnosti«,³¹⁾ a je to také názor nejvzdálenějších východních obcí. Dionysius bar Salibi říkal, že »přijímající tělo a krev Kristovu vyháníme ze sebe smrt a vstupujeme do života nesmrtelného«.³²⁾

Vyplývá-li naše včlenění v Krista úplně z našeho spojení s Ním, ze vzájemného spojení mezi námi údy a ze vzkříšení ve slávě, pak je Eucharistie znakem a příčinou onoho trojího působení, spojeného a za sebou následujícího.

Je to tělo a krev, které nás činí pokrevenci Krista, hlavy Církve, určené k tomu, aby shromáždila

30) Klement Alexandrijský, Paedag. 2 : 2.

31) Ignác Antiochijský, Efes. 20 : 2.

32) Comm. in Ev. intr. 28.

všechny lidi ve slávě nebes. »Život, plodnost, krása našich těl jsou v Eucharistii uzavřeny jako květ v poupěti. Božské slunce, zbavené zahalující je svátostné roušky při vzkříšení spravedlivých, které jest věčným jarem, svými oživujícími paprsky otevře a rozvine ono skryté poupě.«

Tento eucharistický zázrak při pouhém rozjímání propůjčoval křídla ušlechtilé próze Alberta Velikého³³⁾, jakož i významného jeho žáka Tomáše Akvinského.

6

CÍRKEV KRVÁCEJÍCÍ.

»Pravá láska je láska krvavá. *Láska a oběť* jsou nerozlučné, učil Ros-

³³⁾ Elevazioni sul Mistero dell'Eucaristia, Milán, »Lega eucaristica«.

mini své žáky napomínaje je, aby měli »každodenně na očích božského Mistra . . . zkrvaveného, rozdrásaného, visícího na kříži! . . .«³⁴⁾)

Rozjímáním o Ukřižovaném — účastí na jeho utrpení — vyrůstali největší světci a obrátili se největší hříšníci, a posvátná ikonografie si už dávno zvykla zobrazovati hrdinské duše náboženství s krucifixem. Krucifix je nejrozšířenějším odznakem křesťanství. Jest na všech oltářích, visí na hrudi neb po boku všech duchovních a čelných křesťanů; označuje vrchol věží a hor v pěti dílech světa. Stojí na každém rozcestí ducha: rozděluje dobro od zla; je majákem a pevností.

Hrdinství křesťanů se živí oněmi ranami: pěti prameny, původci síly. Utrpení Kristovo je příčinou našeho posvěcení.

Jeden z duchů, který se tolik na-

³⁴⁾ Jako pozn. 33. str. 69.

máhal — i když se mu to vždycky nedařilo — proniknouti k podstatě tajemství křesťanského, Pascal, připadl na myšlenku nejkrásnější, protože nejprocítěnější, právě při rozjímání o krvácejícím Kristu.

Upíraje zrak na všechny doby povzdechl si: »Ježíš bude v agonii až do konce světa; po tuto dobu nelze spáti.«

Ježíš praví ke každému jednotlivému člověku: »Myslel jsem na tebe ve svém smrtelném zápase; prolil jsem všechny ty kapky krve jen za tebe.« A Pascal dovozuje: »Zdá se mi, že Ježíš Kristus dovolí, abychom se dotýkali po vzkříšení pouze jeho pěti ran. *Nedotýkej se mne!* Máme se s Ním spojití jen v utrpení . . . Dal se ve společenství jako smrtelný při večeři, jako vzkříšený učedníkům z Emauz, jako na nebe vstoupivší celé Církvi.«³⁵⁾

³⁵⁾ Pascal, *Pensées* 553-555.

Pokud se toho týče učinil svatý Pavel propastný objev objasniv všeobecný význam osobního utrpení: že totiž bolest vlastního těla jest jaksi doplňkem utrpení Ježíše Krista k prospěchu jeho mystického těla.

Křesťané, pokud náležejí k duši Církve, trpí stejně jako nekřesťané; avšak své utrpení obětují; stejně jako Kristus, svou krev, kterou prolévají ze svých ran, dávají k prospěchu bližních; a tak se doplňuje pomalu utrpení Kristovo; až bude dovršeno, bude konec hříchu, totiž života na této zemi. Celá Církev bude Církví vítěznou. Dokonalost bude výsledkem utrpení člověka ve spojení s utrpením Kristovým.

*

Bossuet předvedl svou vtipnou výmluvností několik aplikací této nauky. »V evangeliu čteme, že Ježíš za svého života měl vždycky málo ná-

sledovníků; dokonce se i jeho přátelé často styděli, když si uvědomili, že jsou podřízeni jeho kázni.

Když však prolil svou krev, všechny národy padaly ponenáhlu k jeho nohám, až po země nejneznámější, až po národy nejdivočejší, jež jeho nauka civilisovala. Řím, když se dlouho opíjel krví jeho ušlechtilých bojovníků, Řím, vládce světa, sklonil hlavu a vzdal větší čest hrobu ubohého rybáře než chrámům svého Romula. Císařové — i ti nejvíce opojení vítězstvím — přišli v době určité Prozřetelnosti vzdát svou úctu a povznést korouhev Ježíšovu nad římské orly, zabezpečující Církvi mír v celém území imperia.

Kde jste dnes vy, pronásledovatelé? Co se stalo z oněch dravých národů, kteří jako lvi řvali proti nevinnému stádu Ježíšovu? — Není jich už — praví svatý Augustin; — Ježíš je zasáhl do srdce. Ježíš potřel své ne-

přátele čině z nich přátele. Nepřátelé jsou mrtvi a přátelé zaujali jejich místa.³⁶⁾

Krev prolitá z lásky proměnila ne-návist v lásku. Ó vítězství vsutku slavné, jež si zavazuješ srdce! Ó vznešený a nádherný výboji! Ó krvi prospěšně prolitá!

Nenáležíme však jenom knížeti Ježíši jako národ jím láskou dobytý, nýbrž také jako národ jím za nekonečnou cenu vykoupený »ne zlatem, ani stříbrem, ani jiným pomíjivým bohatstvím«³⁷⁾ neboť tyto věci ničím pro něho nebyly, ježto byl Pánem všehomíra. Poněvadž však nás chtěl koupiti za drahou cenu, chtěl, aby koupě za to stála. Abychom pochopili, jak vysoko si nás cení, dal za nás svou krev ceny nekonečné. — Hluboce se nad tím zamysleme!

Každá koupě záleží ve výměně.

36) Enarr. in Ps. XLIV, 16.

37) Petr I : 18.

Vy dáte něco mně, já vám, provedeme výměnu; a v této výměně, věřící, to, co dostanu, přijde na místo toho, co dávám. Koupě není ztráta. Postupuji něco, nemám však ztráty, poněvadž to, co dostanu, vstoupí na místo toho, co dám. Tak je tomu v pravidelném obchodě. Nuže, co dal Ježíš, aby nás koupil? Dal život, tělo a krev. My tedy nastupujeme u něho na místo jeho života; nepatříme mu méně než jeho tělo a jeho krev, dané jako cena, aby nás koupil: proto jsme jeho údy. Krásný a podivuhodný způsob kupovati lidi! Bratři, pozvedněme svá srdce; snažme se, abychom byli hodni cti, že patříme k Němu spojením tak intimním. Nepromrhejme Ježíši cenu jeho krve. Pomysleme, co praví apoštol svatý Pavel: »Nenáležíte už sobě, poněvadž jste byli koupeni za drahou cenu.«³⁸⁾

³⁸⁾ I. Kor. 6 : 19-20.

Zasvěťme celý svůj život Spasiteli, poněvadž On za něj zaplatil tak vysokou cenu a poněvadž nás vykupuje jen proto, aby nás vysvobodil, poněvadž nás má jako svůj majetek v držení jen jako Vykupitel; nezrušme smlouvy pro nás tak výhodné.

... Milujme tedy Ježíše celou svou duší, milujme Ho silně, nepřetržitě a mějme vždy na mysli, že láska naše k Němu je láskou vykoupenou jeho krví. Proto rozhodněme se, křesťané, milovati Ježíše Krista v utrpení. Je to pro Něho věru ubohá láska nechtíti nic trpět z lásky k Němu. Jeho láska se projevuje krví, a neuznává lásky, která není poznamenána krví jako Jeho.

. Ale jakou krev Mu dáme? Půjdem daleko hledat pronásledovatele, aby prolili naši krev z lásky k Němu? Nikoli, věřící: tak to nemyslím. Není třeba plouti přes moře, ani proniknouti až k barským národům.

Milujeme-li Krista patřičně, vynalézavá a snaživá víra dá nám nalézt mučednictví mezi pokojnými křesťany. Když nás zkouší utrpením a my je trpělivě snášíme, tu naše trpělivost zastupuje mučednictví. Vloží-li ruku na naši krev a na naše rodiny, bera nám rodiče nebo milované příbuzné a my, místo co bychom reptali proti jeho rozkazům, dovedeme Mu poděkovati, tím Mu dáváme svou krev. Ježto pak ve svatém Písmě vidíme, že naše láska k statkům porušitelným je častokrát nazývána tělo a krev, tu tedy když se zbavíme takové lásky, která může býti vyrvána jen mocnou silou, takže se duše cítí téměř drásána násilím, dáváme krev Spasiteli.

Jistí mudrci učí, že pot a slzy jsou složeny z téže látky jako krev. Nepátrám zvědavě, je-li tato domněnka správná; vím však, že před Pánem Ježíšem slzy a pot mají stejnou cenu

jako krev. Potem, křesťané, mým práce, které jste na sebe vzali z lásky k Němu, nikoli s línou a rozvláčnou nechutí, nýbrž s pevnou odvahou a vznešeným odhodláním. Pracujme tedy z lásky k Bohu! Má se stavěti nějaký ústav pro chudé? — Naskytá se příležitost hlásati slávu Boží, věnovati láskyplnou péči spáse duší? — Je třeba ušlechtilé vzdorovati zárodkům kacířství, aby jsouc podrobeno, stalo se účelivější a stavši se pokornější, bylo pak ochotnější vydati zbraně pravdě? — Vynakládejme vytrvalost a horlivost, pracujme stále z lásky k Bohu a budme jisti, že pot prolitý při tak krásné činnosti, je krev, kterou dáváme Spasiteli.

Která krev je Ježíši příjemnější než krev pokání: ta, kterou lítost nad našimi hříchy z lásky vynucuje ze srdce očima, totiž krev horkých

slz, kterou svatý Augustin jmenuje³⁹⁾) krví naší duše; onu krev, kterou vy-
léváme před Bohem, přemýšlejíce o
minulých letech a upřímně oplaká-
vajíce svůj nevděk? — To je ta krev,
kterou jsme povinni Spasiteli. Před-
ložme Mu ji na jeho oltářích, mísí-
ce ji s krví jeho oběti, přinesme ji
k oněm soudům milosrdenství, jež
nekonečná dobrota Spasitelova zří-
dila v našich kostelích, aby nás oči-
stila od hříchů. Jestliže jsi však Pá-
nu Ježíši zasvětil svou krev, střež se,
abys Mu ji nevyrval z rukou. Slzy
jednou dané Mu bereš, když se vra-
cíš k hříchu, který jsi tolikrát opla-
kal, neboť pláčeš nad svými první-
mi slzami, odsuzuješ svou nelibost
nad spáchaným hříchem, lituješ své
lítosti. Ježíš neželí toho, co jednou
učinil; naopak stále v tom pokračuje

³⁹⁾ Serm. CCCLI, 7.

určitým způsobem každodenně na svých oltářích.«⁴⁰⁾

*

Světcí proto neprchají před bolestí, dokonce ji vyhledávají. Všechna ta bičování, bodání, žíněné košile, jimiž miliony pokřtěných týrají tělo pokrývající je ranami, nejsou podněcována vrtochy, nýbrž potřebou oběti: ochotnou odevzdaností zaplatiti vlastní krví dluh bratří, aby se tak přiblížili Kristu, pravzoru i v utrpení »muži krve a bolesti«, jak Ho nazývá liturgie.

Na kříži vznikl apoštolát nového druhu: ukládající do skříně Církve své úzkosti, nemoci, slabosti, odříkání, vesměs věci, které svět odmítá jako zavržitelné, poněvadž z nich Kristus učinil kvas sociálního zdraví. Nevinní dávají usmíření za vinní-

⁴⁰⁾ Bossuet, Sermon I. pour la fête de la Circoncision (Oeuvres, Versailles 1816, svaz. XI., str. 498-503).

ky, neznámí za příliš známé, procházejíce oblastí bolesti do společenství svatých.

Matka Církev, která se nerozptyluje, vidí přes uhlazené formy zevních projevů tisíce životů, které se ztravují někde v koutku domu nebo v nemocnici horečkou a nemocí, vyhledává je, čím více je jiní odstrkují, učí je, jak učiniti ze své nečinnosti hodnotu aktivní, jak proměnití vnucenou svou bolest v dobrovolnou a jak z ní učiniti oběť největšímu Trpiteli. Tak tisíce duší se křížuje s prvním Ukřižovaným, roníc krev na živé a na mrtvé. Tak se lože, kde se těla rozpadávají, mění v oltáře jako kříž; přehodnocují úpadek v rozkvět; obnovují solidaritu, která zahrnuje neznámé, zapomenuté, nevděčné a opět je přivádí k prameni věčného zdraví.

Církev počítá s tímto nekonečným zástupem fysicky neschopných ne-

méně, než se řadami duchovních a laiků, kteří bojují a pochodují: pro ni jsou útulky malomocných a nemocnice tvrzemi neméně silnými než university a kongregace: taková Tereza Neumannová, taková Gemma Galganiová, Tereza Ježíšková v ústraní a bolesti hromadí síly ne menší — a pravděpodobně vyšší — než jsou síly theologů a kazatelů; proměňujíc rány ve studně života dává trpícím účel jejich strádání a nejhrdinštějším mění utrpení v radost. Nejskvělejší mystikové čerpali a čerpají z bolesti nejdříve odevzdanost a pak požitek. Kdyby někdo napsal dějiny (mohl by to však?) této druhé poloviny života církevního a to historii bytostí živořících v přítmí a v utrpení pro dobro ostatních, odhalil by nesčetné potůčky slz a krve vytékajících z brlohů, z pustin a z hor, z klášterních cel a městských děr: od prvních poustevníků

v Thebaidě, kteří se týrali hladem a bolestmi až k pokorné dívce Idě Molinariové, jež zaslíbila svůj život spáse kněží a byvši vyslyšena, při prvním chrlení krve, které se objevilo 16. dubna 1932 poznamenala: »Má láska začíná za kněze mluvití krví.«

Pronásledování, nemoci, zklamání vyrývají v našem štěstí strže, které mohou býti skutečnými propastmi: tak hluboko je zasahují. Kdo tyto propasti nedovede vyplniti, je poražen, zhroutí se pod neštěstím a je-li důsledný, vezme si život jako stoikové.

Kdo však zná moudrost Kristovu, vyplní onu prázdnotu láskou Boží — je to prostor jaksi opuštěný lidmi a pozemskostí — aby v něm přebýval a mohutněl duch Boží; takže jsou-li ztráty po stránce lidské, promění se v zisky po stránce božské. To vysvětluje touhu po utrpení u mystiků

nejvíce planoucích láskou: neboť trpěti mohou jen tenkrát, pokud snesou z lásky k Bohu plamen, který spálí lidskou strusku, aby připravil nejčistší a prostorný pobyt Bohu.

Jejich krev teče a mísí se s krví největšího Ukřižovaného; ponenáhlu tiše se snáší jako oživující deštík z temných koutů na ony roztržité, kteří se každodenně honí za klamem smyslů. Působení tajemství to je, které zasahuje ze skrytých hlubin lidské duše a tvoří v nejspodnější vrstvě oporu statečných citů, základ lidského a božského bratrství, o něž se všechno ostatní opírá. A tak život většiny tajemnými cestami tryská z rozkladu menšiny, zhodnoceného obětí Ježíšovou. Pláč, který dává radost, rány, z nichž se rodí zdraví, smrt, ze které pučí — z jejího ztellelého lůna — život po druhé; nicméně ve smyslu uvedeném v evangeliu, že totiž ten, kdo odhodí život, znovu

jej nalezne. Trpící, umírající shledají se nejprve v životě, který dávají bratřím, pak — a na vždycky — v životě, který jim udělí největší Bratr.

*

Jestliže se vlivem vykoupení i proces fyzického rozkladu — proces umírání — stává činností životodárnou, nemění úrodu života přináší v mukách uloupená krev vyznavačům a mučedníkům Kristovým lupiči Satanovými.

Svatí Otcové, kteří, jako Justinus, psali za pronásledování — když tekla krev — byli zvláště poznamenáni touto červenou barvou církevního života a podobali se prořezané révě: révě, dárkyni života, která, čím více ji prořezávají, tím silnějšími ratolestmi obrůstá a tím bohatší hrozny rodí. Hrozny na víno k proměňování v krev. A krev mučedníků prolitá za život společnosti, přátele

i nepřátele, i ta se mocí Kristovou zmlazuje.

Kdo však prořezává — kdo usekává údy od mystického těla Kristova — opakuje zločin Jidášův a Kai-fášův, i když nechtě opakuje v jistém smyslu dílo Vykoupení.

Kristus v Církvi stále krvácí nejen krví mučedníků a stigmaty mystiků, avšak také pohanou kydanou na věřící, ponižováním jeho služebníků, posměchem papeži, spálenými kostely, zmařenými pracemi, ubíjením lásky a umění a každodenními pomluvami.

Bezbožné nebo protiklerikální vlády, chlípní spisovatelé, oplzlí řečníci, rozvratní filosofové, všechna ta různorodá a široce rozvětvená koalice pronásledovatelů a utrhačů zpomaluje a brzdí dílo lásky a nauky, rozvoj a modlitbu, prodlužujíc utrpení Kristovo v jeho mystickém těle; z jeho ran dále vynucuje krev. Tichý a

jemný déšť krve, jejíž vliv je stlumen pouličním hlukem — drobným lidským lomozem — který však padá do brázd a zúrodňuje je, do duší a obnovuje jejich krev, do suchopáru života a osvěžuje jej.

Oběť mše svaté, v níž se prodlužuje oběť těla a krve kalvárské, častěji už a na mnoha místech se musela konati ve sklepeních, temných děrách, na poušti a v jeskyních; ten, kdo ji sloužil a kdo se jí účastnil, byl pronásledován jako zvěř, vystaven běsnění, vypovídán na vyprahlé ostrovy a sněžné pláně, uzavírán v strašných koncentračních táborech, vyloučen z občanského života, krměn odpadky a chrchly.

Církev vykonává své dobro, rozdílí život jsouc vystavena nekonečným útokům smrti: čím více dává lásky, tím více se jí dostává nenálosti. Zlo, které jí působí, je úměrné dobru, které od ní přijímají. Její

laskavost se mění v pelyněk, její mateřská péče je odměňována matkovraždou.

Tomu není se co diviti, poněvadž její osud je prodlouženým osudem Ježíše Krista. Byl ukřižován za vykoupení, které přinesl. A v Církvi Ho dále křižují. Je v tom krvavý důkaz věčnosti Vykoupení, které je stále vystaveno mukám kříže, poněvadž se nám stále poskytuje.

Církev, rozdělovatelka krve Kristovy, rozdílí také svou krev: jen jedno tělo krvácí — tělo Kristovo.

»Svět — zjevil Bůh svaté Kateřině Sienské — se raduje, když mě zahrnuje potupami a vy jste ve světě smutni pro utrhaní, jichž se mi dostává, kterými mě urážejí urážejíce vás, a urážejíce vás urážejí mne, poněvadž tvořím s vámi jednotu.«⁴¹⁾

Avšak krví se potvrzuje osud člověka podle vůle Boží.

⁴¹⁾ Viz pozn. 28, kap. XII.

KŘIŽOVATELÉ.

Členové synedria, kteří dali k smrti odsouditi Syna člověka, věřili jsouce otroky hrubé síly, že zanikne i jeho dílo, když zničí Jej. Jako všichni pronásledovatelé, kteří je napodobovali, věřili, že prolitím krve vyprchá víra. Nepomyslili, jak jim připomněl Tertulián na konci své útočné apologie, že krev mučedníků je semenem křesťanů.

Členové synedria nejenže nezmařili díla Kristova, nýbrž proti své vůli je umožnili: bylo totiž prolitím krve dovršeno. Vykoupení bylo proto nepřímým dílem také nepřátel Kristových. Od té doby nepřátelé Spasitelovi, nechtějící, nebo chtějíce opak, napomáhali vykoupení duší. Reforma křesťanství je dílem světců, avšak i pronásledovatelů, ne-

boť kde se prolévá krev, tam se čistí duch.

Odpor proti Církvi jest její nejživotnější obranou. Někteří mluví o křesťanství jako o náboženství vymírajícím: kdyby však doopravdy umíralo, neměli bychom vysvětlení pro tak zběsilou nenávist. Není nenávisti proti umírajícímu a zejména se nezabíjí. Žhářství, konfiskace, popravy jsou prostředky války -- války zuřivé -- a nebojuje se železem a ohněm nenávisti a ideovými zbraněmi proti mrtvole. Ukřižovaný je mrtvý: avšak mrtvý vzkříšený, jenž určuje život všech lidí a jako protiklad se tyčí proti celé koalici oněch sršňů, jimiž jsou popěrači Boha.

Stačí, když se svět přiblíží k Církvi, aby znovu dostal žízeň na Jeho krev, jako kdysi měla najatá luza jerusalemská v týdnu umučení. Také však krev mučedníků je drahocenná,

ježto svou hodnotu má přímo od krve jejich Pána.

Budiž jasně konstatováno, co vidíme vlastníma očima: kdo nenávidí krev Kristovu, nenávidí krev lidskou a prolévá ji se zločinnou snadností. Bezbožecké režimy to jsou, v nichž je člověk nejvíce utiskován. Buď působí sedm svátostí, nebo kat. Místo každého strženého kříže, zvedá se aspoň jedna šibenice. Jakmile se zruší zákon nesoucí jméno Boží, nastává zabíjení, jež na konec dostane formu kolektivní sebevraždy. Bezbožecké režimy naší doby povstaly a udržují se pomocí hromadných poprav. Jsou založeny na krvi a jsou spjaty s kostlivci a přízraky. Náležejí smrti, protože mají původ v hříchu.

Protikatolické pronásledování zuří v této době na obou stranách oceánu,*) jsouc někde brutálně přiznáváno, někde licoměrně maskováno;

*) Psáno v r. 1936-7. P. p.

všude se jeví zavíráním a bořením kostelů, zabíjením a deportací kněží i vyznavačů laiků, potlačením svobody víry a konfiskováním statků chudých a věřících.

Je to typické pronásledování: vraždy a konfiskace, krádež krve a krádež jmění.

Pročež — bylo zjeveno v extasi svaté Kateřině Sienské — nejtěžší vina, které se možno dopustiti, je pronásledování Církve. Jako každá úcta, vzdávaná kněžstvu, neuctívá služebníky oltáře, nýbrž Boha a »slavnou krev« Kristovu, tak zase každá urážka namířená proti kněžím nezasahuje jich, zasahuje Otce, který je na nebesích. To vyvrací každou záminku pronásledování a každý pokus o omluvu tvrzením, že se nezamýšlí bezpráví činiti Církvi nebo Bohu, nýbrž jenom zvrhlým kněžím. Kdo by se chtěl takto ospravedlniti, »v hrdlo lže« a zaslepen jsa sebeláskou, nevidí: vidí

však dobře, tváří se jen, že nevidí, aby zakryl pohnutku svého svědomí. Viděl by a vidí, že on sám pronásleduje krev a ne oni.« Kněží jsou u Pána jiní »Kristové«.

Pronásledovatelé »jsou jako hnisavé údy odříznuti od mystického těla svaté Církve«.

Ostatní hříchy se dotýkají Boha nepřímo prostřednictvím bližního; kdežto pronásledování je urážka učiněná přímo »bez prostředníka« samému Bohu. »Tito bídníci pronásledují krev (Kristovu) a ochuzují se o poklad a ovoce krve.«

Je to vzpoura proti mystickému tělu a vytváří mezi pronásledovateli démonickou solidaritu, která je sdružuje v satanské těleso »poznamenané znamením temnot«.

Věštecká panna, jež tato slova v extasi diktovala v »Rozhovoru o božské Prozřetelnosti«, nešetřila palčivými a trpkými výčitkami proti ne-

hodným členům katolického kněžstva, kteří svým smýšlením a jednáním zrazují důstojnost svého úřadu; avšak varovně napomínala, že provínění služebníků církevních neopравňuje zásahy laiků. A ježto dobře věděla, že takové zásahy se provádějí obyčejně za účelem politickým, upozorňovala *pistoleros* všech dob, že »žádný stát se nemůže udržeti v zákonu občanském, ani v zákonu božském ve stavu milosti bez svaté spravedlnosti.« Pronásledování je spravedlnost ukřižovaná: a je možné jen následkem zrušení zákona přirozeného a porušení zákona božského. Je to zrušení každého lidského zákona, aby byl nastolen zákon podzvířecí.

Bůh stvořil člověka — stvoření rozumné — k svému obrazu a postavil ho do zahrady »vonných květů čistých nevinností a převeliké líbeznosti«. Odboj člověka proti Bohu zhanobil jeho pobyt a vzbudil odboj

všech tvorů proti člověku: způsobil nepořádek. »Zdivočel svět a člověk.« Vtělení a smrt Slova, »ulamujíc trny prvotního hříchu,« opět vytvořily ze světa »zahradu krví ukřižovaného Krista zbavenou trestu tím, že do ní bylo zasazeno sedm darů Ducha Svatého a vytrhán z ní smrtelný hřích.«

Boj proti Církvi je vzpoura proti obnovenému řádu a snaží se rozšířiti po světě nepořádek, aby jej zdivočila. Ve Španělsku, v Rusku, v Mexiku byly zbořeny katedrály, aby na jejich místo nasázeli ostružiníky a lesy: nejdříve se udělá vzpoura proti rozumu, pak proti božství.

Je to neklamná rozpoznávací známka pro člověka nebo pro režim, že se odchýlil od mravního zákona: když totiž začne nenáviděti, nebo ještě hůře, pronásledovati Církev. Čím je zbabělejší, tím více ji nenávidí; čím je zpustlejší, tím více ji týrá. Bouří se proti ní, protože sám je zvrhlý, aby

zahladil pocit své nestvůrnosti, aby nasýtil jícen své krutosti; hnán běsem žárlivosti a zoufalství, myslí, že nebude míti dříve pokoje, dokud nevyhladí posledního kněze, neroztříská poslední kříž a staví mezi sebe a Církev barikády mrtvol.

Pronásledovatel v povahové zbabělosti opakuje Piláta, v politické licoměrnosti napodobí Kaifáše, v satanské lakotě ztělesňuje Jidáše. Není měřítko nízkosti, pod něž by nese-stoupil, není zbabělosti, pod níž by se neshrbil, není na světě odpornějších druhů než Nero, Tudor, Calles.

Nepochybným příznakem takovéto zbabělosti je záminka, za kterou se schovává. Skoro nikdy nemá odvahy, aby přiznala svou absolutní zášť k Bohu; odůvodňuje své jednání podřadnými záminkami obyčejně politickými nebo hospodářskými . . . : záminkami, které slouží k tomu, aby se umlčeli protivníci a nepohodlné zá-

sady a aby se zároveň mohl bez nebezpečí krásti majetek bližních. Neboť druhým znakem pronásledování — jak již bylo řečeno — jest konfiskace jmění. Generace pracovitých, pokorných žen zřizuje útulky pro děti, chudé, nemocné; stovky duchovních se zříkají všeho, aby z drobných úspor vytvořili majetek, z něhož by mohli sytiti chudé, platiti umělce, rozdmýchat život, kde je dosud bída a poušť, a najednou se vynoří pronásledovatel a vztáhne svůj spár po těchto dílech pořízených potem a krví, neboť tato díla jsou vskutku krví řeholnic a kněží — krví Církve — náležejí chudým a jejich prostřednictvím přímo Pánu; beztrestný zloděj žne, kde nepracoval: udělá si se svými ženštinami pelech v domě čistoty a zbožnosti; svými minotaurými paznehty zabere dílo umění a náboženství; boří a smrt na-

zývá novým řádem. Je to řád hřbitova.

Občas je v biologickém vývoji rasy překážka, úchylka; v hladké tkáni se utvoří zauzlina, provalí se vřed. Narodí se nestvůra. Tak je tomu také ve vývoji duchovním, občas se vyskytne překážka; v krevním oběhu se rozbují rakovina, která v dlouhém úseku umrtvuje organismus. Narodí se pronásledovatel. Jeho bořivá zbesilost umrlčího agenta se rozpoutá tam, kde kypí nejčistší život, kde koluje nejušlechtilejší krev, totiž proti Církvi, v jejíž tepnách proudí táž krev Kristova. Proto — řekněme — pronásledování je zdánlivě namířeno proti kněžím — »Kristům«, jak je nazývala svatá Kateřina — ale ve skutečnosti je proti jedinému knězi: Kristu.

On je dárce života, podněcovatel radosti, původce lásky. On je hlava mystického těla.

Všechny údy Satanova těla, modlo-sloužebníci Smrti, jejichž den je naplněn pláčem bližních, mají přílišný zájem na odstranění symbolů, než aby nepoužili příznivých okolností: okolností hladu a záští, které více než co jiného podporují a skrývají vraždu. Neboť pronásledovatel je bez-trestný vrah lidí, povýšený od Sata-na na vraha Božího: po devatenácti stoletích od Ukřižování! Devatenáct: kolik jich stačí k důkazu, že pronásledovatel není revolucionář, pokro-kář, nýbrž zaostalec a smutně nudný udržovatel starověkých zločinů, aby mohl obnoviti starověké otroctví!

*

Dílo pronásledovatelovo, učí Svatí Otcové, je podporováno činností ka-cířovou. Kacířství je nemoc pýchy, jež napadnouc křesťanství, vyvolává v jeho organismu příznaky osypek a ochrnutí. Vytvořuje rány: ne rány,

které dávají zdraví, nýbrž spíše studně, z nichž prýští hnis. Život křesťanů byl jí neustále sužován.

Mladá srdce vzkvétají jako květné lodyhy, věnované ukřižovanému Kristu, dokud ruka kacířova bodnutím do jejich tkáně nevpustí pochybnost, křivý názor; a z květu vyrostou trny nebo uschne. Míza se rozloží. Nakažená krev zhoustne, nekoluje. Život, když vůbec nezajde, naplní se smutkem. Jestliže pronásledovatel prolévá krev Kristovu, kacíř ji kazí: nebo přesněji, snaží se ji zkaziti. Neznečistí jí u pramene — v srdci Kristově — poněvadž to nemůže, nýbrž přimíchává do ní falešné částky v malých uzavřených studních lidských srdcí.

Kacířství trhá části těla Církve, řeže jí údy, týrá ji vivisekcí, takže krvácejíc z bolestného zmrzačení, pláče celý den u nohou Kristových.

A to již od počátku a tak dlouho,
jak bude Bůh chtít.

A nestačí to.

V mystickém těle je nemálo údů,
kteří jako ostatní přijímají po léta
zdarma krev a život a nemají nikdy
ani myšlenky uznání.

Žijí jako dobytek, nestarajíce se
o ruku, jež jim opatřuje chléb, o pra-
men, jež jim poskytuje vodu; do-
konce po napití jej zkalí.

Jsou to děti neuvědomělé a ne-
vděčné; a nevděk dítěte je počátek
otcovraždy. Od věčnosti na ně myslel
a dal za ně krev, aby je pak viděl
nedbale a nevděčně choditi po ces-
tách světa, aniž se jednou obrátí
k Ukřižovanému, jež jim pěti pra-
ménky stále obnovuje krev: toť věru
důvod, proč Kristus, jež trpěl také
za ně, cítí se v úzkostech osamělý
jako v agonii v zahradě.

Kolik členů Církve užívá jejích mi-
lostí časných i duchovních, majíc

prospěch ze všech jejích darů v řádu náboženském i občanském a nehne ani prstem, aby jí pomohla. Jsou to příživníci krve. Přijímají a neoplácejí ani peníz, ani myšlenku, ani gesto, ani oběti. Církev se pro ně namáhá, od rána do večera strádajíc, dávajíc svou krev, ale oni nezvednou ruku, aby jí ulehčili, ani nehlesnou, aby ji hájili; a měli by býti šťastni, že mohou výměnou dáti svou krev.

Pro tuto sebranku je nevděk každodenním skutkem, příživnictví zvykem, nevědomost povinností.

Všimnou-li si Církev, je to jen proto, aby řekli, že je povinna štědře rozdávat, sloužiti, dávat krev a oni jsou v právu bráti, ničím neoplácejíce. Členové, kteří přijímají krev, avšak nemají k ní žádného vztahu: uzmu ji, nechají státi a tím ji zkazí. Myslí dokonce, že přijímajíce svátosti a dávajíce si udíleti od Církev řadu rozmanitých dobrodiní, dávají

tím dar kněžím a čest Církvi: lidé, kteří myslí, že chodíce na mši, mají právo žádati, aby farář před nimi smekal a aby Církev jim vydala potvrzení o dobrém chování.

Nad tímto močálem vlažnosti a chladu Ukřižovaný roní krev s výsledkem nevalným: Církev pracuje s hubeným uspokojením. Pronásledovatele po pravici, kacíře po levici, příživníky pod nohama: její cesta je samé utrpení.

Taková byla asi Ježíšova cesta na Kalvarii: někteří Ho tupili a bičovali, jiní se Mu posmívali a Ho zapírali a jiní, znajíce svou nevědomost, potřásali hlavou.

Vlažní, odmítaví, neuznalí, nevděční tvořili pravděpodobně zástup, který se tlačil před pretoriem v Jerusalemě a přešlapoval na vrcholu hory Lebek při ukřižování. Vždy potom tvořili pomocný sbor nástupců Kaifášových a Pilátových; jejich hlasem

mohutněl hlas pronásledovatelů a jejich těla byla pro ně ochranným štítem.

*

Tento nešťastný osud nesmí zbaviti odvahy těch, kteří milují, nýbrž povzbuditi je, aby svým vnitřním ohněm vyrovnali chlad bratří, svou činností jejich netečnost. Láska je trpká. Milovati Krista je totéž jako přijmouti jeho osud: přibíti se na kříž a přijímati tam nenávist jedněch, nevědomost druhých.

Náhradou je láska Matky, jež všechno podstupuje.

Tak tajemství krve připomíná a určuje i naši vlastní zatímní situaci, kdy nutno zápasiti každodenně až na krev, ve všech generacích proti spiknutí šílených nepřátel nebo obojetných přátel, abychom uhájili svou svobodu milovati Boha, zároveň se svou potřebou státi se Bohu rovnými.

Připomíná nám, že naše Církev je bojující, i když bychom rádi viděli, aby byla nečinnou byrokracií.

Jsme v menšině. Měli jsme býtí solí země: a jsme většinou solí v pěti ranách, která působí, že více pálí.

Tajemství nám připomíná mučednictví krve, činnosti, nauky, když se nám dostalo výsady žítí v době snad hroznější než Diokletiánova.

8

KULT KRVE.

Jako je Církev matkou, tak také každý jednotlivý křesťan, který je synem, má za vzor ukřižovaného Krista: když se úplně ukřižuje, stane se dokonale křesťanem. Tímto aktem nevykoná jenom čin odvážně symbolický: neboť potlačovati vášně, pře-

rušiti styky se Satanem, začítí život podle zákona lásky ve světě, který vynucuje, vynáší a zbožňuje nenávisť, znamená ve skutečnosti vzítí na sebe krvavé odříkání a přijímati denně patřičnou dávku urážek a ran, jichž se kdysi dostalo Mistrovi jako prvnímu; je vyloučen ze světa a vystaven na popravišti pozvolnému umírání; to vše činí ze svatosti dlouhé utrpení, končící křížovou cestou, při níž se padá na kamení a umírá v opuštěnosti.

Zbožnost křesťanů ostatně porozuměla této bolestné hodnotě nové víry, když s oblibou zobrazovala Spasitele na kříži. Zvláště v latinské Církvi byl božský mučedník předváděn při vrcholném aktu vykoupení, totiž při krvavé oběti života; proto v nespočetných kostelích byl nad hlavním oltářem umístěn Ježíš, aby přijímal, naslouchal, sténal, vise na čtyřech dřevěných ramenech kříže a roně

červenou krev z pěti ran svého těla. Krucifix byl učitelem světců, jsa jim inspirátorem a knihou, světlem a povzbuzením. Je to pratyyp. Je to osud; jemuž se nevyhneme, který nás přidružuje k osudu Boha, jenž se stal člověkem. Poselství lásky je korunováno krvavými krůpějemi. Srdce, jež milovalo více než každé jiné, je ověčeno trním.

Panenská Matka Ježíšova začala trpěti pod křížem mukami Synovými. První kapky jeho krve stékaly na usouženou její postavu. Byla nejnevinnější a měla proto mezi všemi tvory trpěti nejvíce. Požehnaná mezi ženami: proto probodená sedmerým mečem!

Možno říci, že onou krví krvácela i ona osobně jako Matka Kristova. Neboť to byla její krev.

S poslušnou bolestí přihlížela, jak ji prolévali již při obřízce; teď ji viděla tryskati z pěti hrozných ran na

potupném popravišti; a od té doby jako matka mystického těla viděla a vidí krvácení mučedníků, totiž druhých synů, všecku tu rudou rosu, aby se zase zazelenala vyprahlá láska.

Kdo z nás by nechtěl býti Janem u paty popravního nástroje, když mu Ježíš svěřil Marii slovy: — Hle, matka tvá! — »Od té chvíle ji měl učedník u sebe.« — Ze smrti Synovy vzniklo všeobecné mateřství Mariino.

Můžeme však napodobiti věrného učedníka. Kříž máme a jsou také křivatelé; Církev je stále vystavena posměchu a stále zbrocena krví; a je tu Maria, stále od Krista označovaná jako Matka. Jest větší radost, než míti ji u sebe, abychom ji chránili před sprostotou odpadlíků od Boha, proto tak zuřících proti Matce, že je bezbranná?

Maria pod křížem nebo Maria s vykrváčeným Synem na klíně poskytla malířství, sochařství, poesii — srdci,

intelektu, vůli lidské — nejdojemnější inspiraci: neboť v jejím utrpení trpí všichni synové matek, jimž nevyschly prameny citu.

Autor hymnu *Stabat Mater* o ní rozjímal a ji vzýval v její nejvyšší úzkosti, jež nám ji činí bližší:

*Dej skon Kristův snášet v bolu,
muka jeho cítit spolu
a o ranách rozjímat.*

— — — — —

*Dej mi rány na se vzíti,
rač mě křížem opojiti,
rudou krví Synovou.*

Rozjímání o bolestech Mariiných dá vyniknouti úvahám o ranách jejího Syna.

Abychom si představili panenskou Matku, když na cestě na Kalvarii potká Syna obtíženého křížem, vzpomeňme si na matky velikých zločinců — vyvrhelů společnosti — odsou-

zených na popraviště. Potvrzením rozsudku smrti jsou již vyloučeni ze sociální pospolitosti: všichni nebo skoro všichni lidé mají před nimi hrůzu nebo na ně vůbec nemyslí; nechápou, že by se někdo mohl zajímat o bytosti zrozené k vraždě bližních a k vlastní své bezectnosti: vyvrženci, zrůdy lidské společnosti. Často se k nim nikdo neobrátil, leda jen proto, aby si z jejich popravu udělal divadelní podívanou. Pak zůstane u odsouzenec jen kněz a matka: k úžas a pohrdání mnohých je viděti ženu z lidu, jak se obrací k odsouzeneci, k šibeničnickovi, jak ho objímá, jmenuje — tohoto odpuzujícího nešťastníka — nejsladšími jmény, jako by dosud lidská pouta s ním existovala. Pomysleme na muka té nešťastnice, když vidí plod svého lůna za modliteb všech přítomných v trestaneckém šatě s tělem schátralým, vidí ho pak trpěti na šibenici v posledních kře-

čích a slyší chroptěti v posledním tažení. Citlivější diváci odcházejí nebo se odvracejí: ona jediná upřeně zírá na jeho muka, prožívajíc sama všecko to křečovitě škubání odsouzcovo. Když je konec hrůzné podívané, bere do náručí ty vychrtlé nebo zmrzačené údy, kterým marně dala život a pokrývá je polibky a slzami: ona samojediná tváří tvář prázdnému světu se svým mrtvým, v němž umírá.

Toto přirovnání nechť se nezdá neuctivé, neboť Ježíš — On nejnevinnější — byl obtížen všemi vinami lidstva (největší vinník, On bez viny) a v očích toho, jenž ho odsoudil, byl vinníkem, jenž urychleně měl býti obětován, aby celý národ z jeho smrti dále žil.

V dramatu bolesti Mariiny vrcholí poslání utrpení nebo mírnění utrpení bližních, které je vlastností ženy,

této bytosti křehké, která v krvi rodí život.

Každý zná některou z nich, jejíž nejdražší city jsou privilegovány údělem ztrát a slz. Nejednomu z nás postačí vzpomínka na vlastní matku, aby její osud ženy, žijící v bolestech a nepřetržité práci, vyvolal v něm obraz chudé Israelitky, jež jednou večer, po dni věnovaném práci a nářku, shledala, že jí vzali jediného syna — toho nejnevinnějšího — aby ho vydali na smrt. Žena, třeba vlastní matka někoho z nás, jež za živa — dříve než v křečích naposled vydechla — naháněla snad více strachu než vzbuzovala něžnosti, poněvadž její přísný obličej nesl na sobě známky utrpení a vzpomínky na utrpení: vlastní, příbuzných, přátel. A úsměv jí snad vzkvétal jen na okraji bolestného citu, uvolněním dlouhého bolestného napětí svalstva; usmívala se na jiné, avšak uvnitř trpěla fysicky

i morálně. Snad skonala sama daleko od domova, opuštěná, spojivši se dříve s Kristem . . .

*

Ta, jež byla po Marii snad největší ženou křesťanství, panna Kateřina Sienská, viděla svět rudou clonou krve Syna Panny Marie; vlivem tohoto zbarvení se duše svlékaly a vztahy a hodnoty se objevovaly ve své syrové pravdivosti. Vzáývání krve, její sykot, naplňuje úvodní věty všech jejich dopisů: napodobíc svými stigmaty ukřižování, cítila ve své krvi oživující žár Jeho krve; ta ji obdařila ohněm a prudkostí spolu s oním prorockým darem, že z negramotné dívky se stala archandělská prorokyně.

Matce, papeži, knížatům i prostým lidem psala »v drahocenné krvi Kristově« s touhou viděti je, »mající podíl na krvi Synově«, kterého se dosahuje milostí lásky ke Kristu. On

»nás opíjí svou krví«, neboť »nás omyl hojností své krve«. Hřešíme a ztrácíme práva na život věčný, avšak získáváme je opět, kdykoli chceme »lékem svaté zpovědi, která má moc jenom pro krev Beránkovu«.

A platná zpověď se vykoná u služebníka Církve; proto odpor proti kněžím a zvláště proti papeži nás odlučuje od pramene spásy, neboť u kněze se má s pokorou »žádati krev pro milosrdenství: neboť jiným způsobem nemůžete obdržeti krve ani jejího ovoce«; jinak »budete jako hnisavý úd useknuti od těla svaté Církve«.

Tak říká Bernabó Viscontimu, vzbouřivšímu se proti papeži, snažíc se ze vzpoury udělati službu a navádí ho, aby »dal krev pro lásku krve«.

A povzbuzuje ho:

»Nuže, otče, pro lásku Boží rozdmýchejte plamen svaté touhy a roz-

hodněte se dáti život za ukřižovaného Krista, dáti krev za lásku krve.«

Papež ji pak nazývá »pastýřkou a dveřnicí krve Beránkovy«.

Tato účast na božství zbavuje člověka strachu před lidmi, v němž s chvěním tráví většinu svých dní: »umyjte se — praví třem kardinálům — v krvi neposkvrněného Beránka, v níž ztratíte každý otrocký strach.« Abychom byli svobodni vůči lidem, je zapotřebí, abychom byli od Krista zbaveni hříchu.

Takový vztah mezi krví a otrockým strachem zaznamenal již Jacopo da Voragine, jenž mluví o Panně »poraněné« praví, že byla zasažena četnými meči: a první byl meč strachu. »Měla strach ne otrocký, nýbrž dětský, který stále trvá a zkrásňuje duši.«⁴²⁾ Otrocký strach zotročuje a zhovadňuje duši: dělá otroky.

Jacopo da Voragine žil kolem 1200.

⁴²⁾ Mariale XIX., 13.

Avšak myšlenka je starší a přejímá ji jeden spisovatel od druhého, duše od duše.

Origenes ve III. století vysvětluje biblický verš: »Hle lid tvůj jako lvíček povstane a jako lev bude poskakovati«⁴³⁾ praví, že tímto národem je křesťan, který bojuje jako lev, nelekaje se žádného nepřítele a že těmi slovy chce posvátný spisovatel »označiti víru lidu věřícího v Krista, svobodu, kterou má ve víře a radost, kterou živí v naději.« Takovou sílu a svobodu má, protože odkopl svět. Avšak Písmo dodává, že »tento národ nebude spáti, pokud nesní kořisti a nenapije se krve raněných«⁴⁴⁾: to jsou výrazy, které neznamenaají nějaké lidožroutství, tím méně, že prvotním křesťanům bylo zapověděno jakékoli požívání krve, vztahují se však na pokrm eucharistický — tělo a

43) Num. 23 : 24.

44) Tamtéž.

krev — pojídaný křesťanským lidem podle odkazu Toho, jenž byl raněn pro naše hříchy.⁴⁵⁾

Kristus je prvním největším raněným ve válce, kterou vede svět proti Bohu.

Křesťané jsou ti, o nichž Mojžíš řekl, že »budou pítí víno, krev hroznu«,⁴⁶⁾ hroznu, který roste na té révě, o níž mluvil sám Spasitel, když řekl, že On je pravý vinný kmen, uředníci ratolesti a Otec vinař, který je prořezává, aby je učinil plodnější.⁴⁷⁾

»Ty jsi tedy — končí Origenes mluvě k souvěrcům — pravý lid israel-ský, když umíš pítí krev a naučil jsi se jísti tělo Slova Božího.«⁴⁸⁾

Proti lidskému strachu pomáhá láska Ježíšova k lidem, jež ho přibila na kříž; takže — praví Kateřina — »my jsme tou zemí, která držela kříž

45) Isaiáš 53 : 5.

46) Deut. 32 : 14.

47) Jan 15 : 1.

48) Origenes, In Num. hom. XVI, 8 a 9.

vztyčený a my jsme byli tou nádobou, jež přijala krev. Kdo pozná a zasnoubí se s touto pravdou, nalezne v krvi milost, bohatství a život milosti; shledá, že jeho nahota je přikryta a že je oděn svatebním šatem z ohně lásky, protkaným krví a ohněm, který z lásky byl zanícen a spojen s božstvím. V krvi se bude pásti a živiti se bude milosrdenstvím; v krvi rozežene temnoty a okusí světla; ježto v krvi ztratí mrak nedůtklivé sebelásky a otrocký strach, který působí hoře a obdrží svatý strach a bezpečnost v božské lásce, kterou našel v krvi.«⁴⁹⁾

Neboť krev — vysvětluje — umývá a opojuje, sytí a šatí: kdo se stal nevěřícím, má si v ní obnoviti křest; kdo by si pokřivil zrak na pravdě, měl by si jí vyčistiti oči; všechny nedostatky a úrazy se zhojí, utečeme-li

⁴⁹⁾ List bratru Raimundovi da Capua (vyd. Fino, str. 117).

se ke krvi, dostávající od ní spravedlnost, pochopení, lásku. V jejím teple se rozpouští vlažnost, v jejím světle mizejí temnoty: krátce — praví — »chci krev a v krvi uspokojuji a uspokojím svou duši. Byla jsem podvedena, když jsem ji hledala mezi tvory. Proto se chci v dobách nepokoje přimknouti ke krvi a tak najdu krev i tvory: a pít budu vašeň a lásku jejich v krvi... Umyjte se v krvi.«

Není divu, že v této horoucí lásce vášnivě prahla po tom, aby mohla dáti svou krev za Ježíše (»aby ke cti Boží zasáhl mě nůž, který by mi přetřel hrdlo, tak aby má krev byla prolita na mystickém poli svaté Církve«) a nad nesplnitelností této žádosti naříkala: »běda, běda mi, já umírám a nemohu umřít.«

Její láska byla pozvolným mučednictvím, v němž plakala, že si nezaslouží, aby její krev »dala život, ani

aby osvítila zaslepené mysle, ani aby smířila otce se synem, ani aby zazdila kámen svou krví do mystického těla svaté Církve.«⁵⁰⁾

O této vrcholné úctě k drahocenné krvi nalézají se dojemné doklady v životopisech velikých mystiků a velikých apoštolů každé doby: neboť jestliže té se nedostává, z čeho možno žíti?

Kolik mužů a žen, duchovních i laiků, rozjívalo a plakalo nad sedmerým prolitím krve Kristovy: obřízkou, krvavým potem, bičováním, korunováním trním, křížovou cestou, ukřížováním, probodením hrudi! . . .

Pravděpodobně nebyla to jediná krev, kterou prolil: neboť jsa dělníkem se svým domnělým otcem zaměstnaným hrubou prací, prolil ji asi zacházeje s nástroji svého řemesla a při jiných životních příležitostech.

Středověký mnich Adrevaldo kon-

50) Tamtéž str. 209.

če svůj traktát o těle a krvi Kristově a zmaten, že si neví rady s vysvětlením — kdo může odhaliti to tajemství? — řekl se svatým Řehořem: »Co je krev Beránkova pochopili jste ne posloucháním, nýbrž pitím.« Neboť každý den se jí a pije u obětního oltáře; a nezáleží tolik na úvahách o životě, jako záleží na životě.

Blahoslavená Angela da Foligno umírajíc vyjevila, že duše její byla umyta, očištěna a ponořena do krve Kristovy: do krve živé a teplé, jež jako by byla přímo vyprýštila z těla ukřižovaného Krista.

Filip Neri byl světec, v němž se láska k Bohu násilnický a radostně — měnila v lásku k bližnímu, jakoby odraz oné palčivé cirkulace božské krve, kterou pil při mši. Při celebrování svaté oběti ukřižovaný nad jeho hlavou nabýval života a proléval z boku červenou krev; pije z kalicha cítil s vřelou touhou a spolu s od-

porem chuť a vůni živé krve. Jeho srdce divoce bušilo, jako by mu chtělo roztrásti celé tělo: neboť krev věru silnější vnikla do jeho ubohých tepen a obíhala v nich.

Kdyby postačily zázraky k obrácení nevěřících, celá Palestina by se byla obrátila v prvních týdnech kázání Ježíšova. Byl by postačil onen zázrak, jímž pro celou svatbu proměnil vodu ve víno.

Eucharistie je nepřetržitý zázrak. A občas také projevila svou podstatu viditelným vytrysknutím krve. Ve Ferrare 1171 při velikonoční mši při *fractio panis* — lámání chleba — vytryskla z Hostie kapička krve, aby v úžas a ustrnutí uvedla lid zmítaný tehdy kacířskými pochybnostmi proti eucharistii.⁵¹⁾

51) O zázračné krvi uctívané v kostele P. Marie del Vado ve Ferrare pěl Merighi:
*Když anděl s nožem v ruce nad tebou se schýlí,
ten, který vyslancem je božské říše,
zří tu krev... pokorně se sklání... a pryč pílí!*

Zázrak se opakoval v Bolseně a z něho vykvetlo se svátkem Božího Těla officium svatého Tomáše Akvinského, jehož chladně rozumový genius zazářil duhovými barvami v jasu poesie pod jasem eucharistickým a později dal podnět k obrazu Raffaellovu.

Úcta k drahocenné krvi se rozšířila jako mnoho jiných ve středověku; byla to však svatá Kateřina Sien-ská, jež z vnitřního popudu, jímž pronikla tajemství vtělení a smrti Kristovy, více než každý jiný, spatřila a vyjádřila vnitřní a všeobecnou cenu této úcty.

Mohly by se uvést překrásné úryvky z poesie i prósy. Vybíráme z tolika jeden ze »Zlaté knihy«, užívané v Mâcon, ozdobené miniaturami z XV. století. Čteme v ní verše k počtě ran.⁵²⁾

⁵²⁾ Srv. V. Leroquais, *Un libre d'heures...* Mâcon 1935, str. 23.

První k počtě hlavy trním korunované:

*Ave caput inclinatum
Despective coronatum
Spinis infidelium . . .*

*Zdrávas hlavo nakloněná,
bezbožníky pohaněná
z trní spjatou korunou . . .*

K počtě probodených rukou:

*Salve vulnus dextrae manus,
Velud Physon rivus planus,
Miseris scaturiens . . .*

*Ave tu, sinistra Christi,
Perforata quae fuisti
Clavo perdurissimo . . .*

*Zdrávas ráno v pravé ruce,
jež jak potok Physon v muce
prýštíš bědným k útěše . . .*

*Zdráva buď levice Páně,
hřebem ostrým v čerstvé ráně
nelítostně přibitá . . .*

A přibitých nohou:

*Salve vulnus dextri pedis,
Qui cruoris rivum edis
Tygri comparabilis . . .*

*Levi pedis perforati,
Ave, vulnus, in quo pati
Deus homo voluit . . .*

*Zdravas ráno nohy pravé,
z níž proud teče krve zdravé
jako vody v Tigridu . . .*

*Levá noho probodená
zdráva buď, již muka chtěná
Bohočlověk podstoupil . . .*

A na počest rány v boku:

*O fons ave, paradisi
A quo quatuor divisi
Dulces fluunt rivuli . . .*

*Zdráv buď zdroji ráje blahý,
Který v čtyři světa dráhy
dělíš vzácné proudy své . . .*)*

A jako anonymní autor těchto terzin, tak také generace věřících plakaly a modlily se nad jednotlivými ranami a ke každé připjaly touhu a úmysl, takže je cítily v sobě jako příliv nové krve.

V prvních letech XVIII. století bylo v oběhu *Rosarium seraphicum* — serafínský růženec — o pěti ranách končící *Litaniis de ss. quinque vulneribus Christi* — litaniami o přesvatých pěti ranách Kristových — a *Salutatione vulnerarum Christi* — pozdravem pěti ran — blahoslavené Matildy z Ducha Svatého, jež zněla: »Pozdraveny buďtež drahocenné rány Ježíšovy ve všemohoucnosti Otce, jenž vás dal, v moudrosti Sy-

*) Čtyři řeky: Eufkrat, Tigris, Physon, Gihon byly řekami ráje. P. p.

na, jenž vás vydržel, v dobrotě Du-
cha Svatého, jenž prostřednictvím
vaším dokonal vykoupení lidského
rodu. Vám se odporoučím, ve vás se
skrývám, do vás se ponořuji, aby va-
še záštita mě ochránila před pohle-
dem zhoubcovým.«

Úcta tato byla oživena v minulém
století zvláště v Římě, když nastalo
veliké krveprolévání za francouzské
revoluce, za napoleonských válek a
za politických převratů první polo-
viny století: všechny tyto události,
které rozvracejíce křesťanství těch
křesťanů, kteří v dřímotě »vykoná-
vali« oficiální neduživou a zvyko-
vou zbožnost, představovaly ve své
surovosti krvavý osud Církve, jež
bojuje na podkopané půdě: na světě.
Připomeňme Bratrstvo drahocenné
krve, vzniklé blízko svatého Mikulá-
še in carcere hlavně dílem Gaspara
del Bufalo, jenž založil také kongre-
gaci misionářů a také duchovních

pojmenovav obě dvě po drahocenné krvi; a Ústav ctitelek drahocenné krve, kterýmž byla první komunita rozjímavých panen v Severní Americe, odkud se rychle dostal až do Říma.

Analogické ústavy založeny také ve Španělsku, Francii, Anglii a jinde. Vznikla literatura a bylo sestaveno velmi hezké liturgické officium.

Ostatky svaté krve daly podnět k založení slavných svatyní, památníků umění i víry od dómu v Orvietu až po kostel v Heiligenblutu, vesničky v Korutanech, kde v IX. století legendární hrdina přinesl z blízkosti svaté Sofie v Cařihradě několik kapek vytrysknuvších z obrazu Spasitelova dýkou rozřátého rouhavou rukou. Hrdina — blahoslavený Brixí — přinesl ji překonav mnoho dobrodružství a nebezpečí, v lahvičce

skryté v ráně, kterou si otevřel sám na noze.

Těch několik kapek z horské svatyně po staletí vzbuzovalo city milosrdenství, rozptylovalo nenávist a krveprolití, šetříc tak potoky lidské krve.

*

Není možno v této knížečce nastíniti celou historii úcty: co na první pohled je nápadné, je ráz bezprostřednosti a lidovosti.

Není třeba připomínati Stabat Mater, avšak ve středověku skoro v každém italském a evropském kraji vznikají četné pašijové hry, v nichž se představuje se strhující výrazovou živostí celý postup utrpení Syna Mariina, jenž přišel prolít krev za lidi. Celé davy lkaly v těch verších složených ve všech nářečích: neboť jako krev při smrtelném zápase tryskala bolest z rozjímání o

pěti ranách Ježíšových a o utrpení jeho Matky ve srovnání s vlastními vinami.

Jedna z oněch pašijových her byla znovu oživena dívkou u Pascoliho, jež předouc

*Pěla: Maria svého jediného Syna
hledá,
Magdalena praví: Maria buď zdráva!
na hory jít černé jsem Ho zřela,
hrůzo bledá!
nese kříž a za Ním jeho krví rudne
tráva . . .*

Rozšíření tohoto kultu nechť nepřekvapuje; spíše musí překvapiti jeho omezenost, pomyslíme-li, že Vykoupení, jímž náš život znovu nabyl ceny, je plodem oné krve,

*Cuius una stilla salvum facere
Totum mundum quit ab omni scelere.*

Jediná její kapka — zpívá Církev ve verších Akvinského — může očistiti celý svět ode všech jeho zločinů.

Ostatně nás k tomuto kultu přivádí

kult eucharistický, podnícený v našich dobách tolika kongresy a kult Nejsvětějšího Srdce, obdařený tolika milostmi: Srdce Ježíšovo rozvádí krev silou věčného života s ušlechtilou štědrostí po celém sociálním organismu; žije a bije mezi námi ve svatostánku, který je zázračnou urnou těla a krve.

*

Křesťan je jako kojeneček u prsu matky Církve, od níž přijímá potravu, jež se mu mění v krev: je to krev Kristova, z níž mu přichází všechno život, projevovaný konáním spravedlnosti a lásky a ukončený spatřením Slova.

Pouhý pohled na ukřižované Slovo má vyvolati v krvi křesťanově bouři odporu proti Satanovi, aby splynul s krví Kristovou.

— »Má hlavu skloněnou, aby tě spasil,

korunu na hlavě, aby tě ozdobil,
paže rozpjaté, aby tě objal,
a nohy přibité, aby s tebou zů-
stal.« —⁵³⁾

Svatá Kateřina mimo to v extasi diktovala, že »tato krev dává poznati pravdu tomu, jenž rozehnal oblak sebelásky, aby poznal sama sebe, neboť jiným způsobem by jí nepoznal.«⁵⁴⁾

V dramate světa při potyčce dobra a zla je krev počátkem poznání metafysického a theologického, které dovoluje člověku voliti s veškerou svobodou: svobodou tak »posílenou mocí této slavné krve, že ani ďábel, ani tvor nemohou člověka donutiti k seběmenšímu hříchu, nechce-li sám.«⁵⁵⁾

Kdo by se pohrouzil do oblasti theologické nebo jen kritické, našel by nesčetné doklady toho a odhalil by další hodnoty drahocenné krve, jejíž

53) (Viz pozn. 28), kap. CXXVIII., str. 396.

54) Tamtéž IV, str. 8.

55) Tamtéž XIV, str. 50.

červená zora osvětluje poznání konečného i nekonečného, vrhají světlo na viditelné i neviditelné.

Svatá Kateřina praví, že všechny svátosti přijímají od krve svou působnost a životnost. »Z krve mají sílu všechny svátosti a mají život mocí této krve.«⁵⁶⁾

Již církevní Otcové učinili tento objev. Svátý Augustin jednou kázal, že z boku jako »z brány života« vytryskly svátosti potřebné pro život. Opakoval se s jinými ovšem účinky zázrak z ráje, kdy z žebra spícího Adama byla udělána první žena, jež byla nazvána »život a matka živých«; stejně pak »druhý Adam skloniv hlavu, usnul na kříži: a byla utvořena nevěsta, jež vytryskla z boku za jeho spánku. Ó smrti, již mrtví nabývají života.«⁵⁸⁾

Již před ním řekl Origenes s po-

56) Tamtéž XIV, 49 a 335.

58) Z homilie v officiu drahocenné krve.

mocí svatého Pavla: »Skrze křest byli jsme spolu pohřbeni (s Kristem) ve smrti a v krvi jeho, totiž v jeho smrti, jsme pokřtěni.«⁵⁹⁾

Kněží jsou služebníci krve ve svátostech.⁶⁰⁾

Jim uložil Bůh, aby sloužili slunci⁶¹⁾ a to činí jejich důstojenství božským a ukládá povinnost úcty ode všech: úcty, jež se vztahuje na samotného Boha, na »tuto slavnou krev«: a stejně ovšem »neúcta«. Kdo pod jakoukoli záminkou pronásleduje kněze, »pronásleduje krev a ne jich.«⁶²⁾

Proč, když Ježíš byl už mrtev a vykoupení dokonáno, byla Mu otevřena hrud' a probodeno srdce?

Tuto otázku si kladli už Svatí Otcové a svatá Kateřině byla takto vysvětlena v extasi Bohem Otcem: »Poněvadž touha má po lidském rodu

59) In Gen. hom. XVI. 8.

60) Kat. Sien. tamtéž XXIII. 63.

61) Tamtéž CX 318.

62) Tamtéž CXVI. 336-7.

byla nekonečná a co jsem dosud vykonal, podstoupiv strasti a utrpení, bylo u konce, a pro věc ukončenou nemohl jsem dáti najevo tolik lásky, jakou jsem miloval, neboť má láska byla nekonečná: proto jsem chtěl, abyste spatřili tajemství srdce, jež jsem vám proto ukázal otevřené, abyste viděli, že jsem miloval více, než jsem mohl ukázati, leč tím, že trest smrti byl dokonán.

Vylévaje krev a vodu, ukázal jsem svatý křest vody, který jste přijali mocí krve a proto prolil krev a vodu. A ještě dvěma způsoby jsem ukázal křest krve: jedním u těch, kteří byli pokřtěni svou krví za mne prolitou, a ten má platnost skrze mou krev a nemůže míti jiného křtu. Někteří jiní žádající si křtu s vášnivostí lásky a nemohouce ho dosáhnouti, pokřtili se ohněm: není křtu ohně bez krve, poněvadž krev je prostoupena a zpracována ohněm božské lásky, ježto

z lásky byla prolita.

Jiným způsobem přijímá duše tento křest krve, mluvíme-li obrazně. O to pečuje božská láska, která znajíc slabost a křehkost lidskou, uznala za nutné, aby se božská láska sama, zneškodňujíc křehkost, postarala o to, aby ponechala stálý křest krve, jehož se dosahuje zkroušeným srdcem a svatou zpovědí, vyznáním — když je to možno — mým služebníkům, jediným, kteří mají klíč od krve. A ta krev tryská při rozhřešení na tvář duše.«⁶³⁾

*

Zbožný mystický spisovatel anglický F. G. Faber, konvertita oxfordského hnutí, věnoval drahocenné krvi jednu knihu.

Rozjímaje o srdci Ježíšově jako o urně obsahující jeho krev, napsal:

»Krev, jež vycházela a vcházela, vytékala a vtékala do té urny utvo-

⁶³⁾ Tamtéž LXXV.

řené z masa v podobě srdce, měla v sobě takovou velikost, že by bylo zapotřebí celých svazků, aby byla popsána. Obsahuje celou duchovní chemii obrozené země: Smývá špinavé skvrny nečistého světa, aniž zatřísní svou třpytnou červeň. Rozpouští a neutralisuje všechny jedy tvorstva, aniž absorbuje nějakou jedovatou vlastnost. Proměňuje vše, s čím se setká. Slávou naplní, kam ukápne. Bohem činí vše, na čem ulpí. Její zázraky jsou nejúžasnější. Jejich okamžité konverse jsou skoro neuvěřitelné. Skrývá se ve svátostech, takže nejjemnější věda není schopna ji v nich objeviti. Působí na podstatu duše nejenergičtější a duchovní akcí. Čím více se prolévá, tím více jí zůstává. Volně proudí ze slavných nebeských žil každodenně po kapkách, stékajíc do tisíců kalichů, aniž je viděti, že by z žil crčela nebo kapala. Nejsvětější Srdce ji vysílá každým

tepem až do nejzazších končin stvoření; vrací se v čistém blesku, jako když vyšla ze srdce, avšak obdařena slávou Boží tokem tak mohutným, že skoro zaplavuje nebe. Její potřebou je sdíletí se s jinými, to je svatá nutnost jejího života, jak je také v případě plnosti života Božího. Jsme stále omýváni touto krví. Bez přestání na nás kane; necháváme stopy po ní na všem, čeho se dotkneme; skvrna této krve je na celém našem křesťanském životě. A to je to, co činí život tak strašný, poněvadž ona Bohem činí vše, co je lidské. Jsme jí tak potřísněni, že naše spoluúčast na ukřižování je zcela zřejmá; a přece tyto skvrny to jsou, které nás zbavují hříchu. Pláčeme, že byla prolita a dobře činíme, že pláčeme, kdyby však nebyla bývala prolita, plakali bychom na věky.«⁶⁴⁾

⁶⁴⁾ Il prezioso Sangue, vyd. IX., Turin 1930.

TAJEMSTVÍ KRVE.

Nacističtí theoretikové, chtějící žíviti stav nacionálního předráždění, aby posílili rasovou totožnost německého lidu, vypracovali mystiku krve. Chtěli povýšiti rasu jako neznečištěnou a přímou emanaci nordické krve očištěním její krve. Dopustili se padělání křesťanského mysteria krve, která oživuje a očišťuje, a podobně jako ostatní pseudonáboženské theorie nynějších novopohanů kladli místo absolutna pozemské věci, místo ducha hmotu, místo darů milosti produkty rasy: způsob to nahraditi Boha, který je živý, mythem, který je mrtvý.

Je to pojetí materialistické, krev je v něm uznávána za poznávací a výběrový znak nordického druhu, vzniklého z biologické svátosti fy-

sické očisty jako bychom řekli třídních rozdílů a třídního boje: a ironicky se v něm objevují méně hezké materialistické koncepce rasového rozdělení starověkých židů, všech, co prováděli obřízku a mnoha národů dobytelských. Toto barbarské a brutální obrácení na ruby mysteria krve, jež očišťuje duše a sjednocuje bez ohledu na rasy, nýtuje kolem ducha ohradu fyziologických rozdílů. »Vy, kteří jste kdysi byli daleko, sblížili jste se v krvi Kristově.«⁶⁵⁾ V krvi Wotanově ti, kteří kdysi byli sobě blízcí, vzdálili se od sebe a liší se duchem.

Avšak tento pokus ve svém padělatelství oživuje zájem — a přímo kult — mysteria krve: je poslušen vzdáleného, důrazného nutkání k obnovení životní podstaty v žilách lidských k odstranění cizorodých příměsků, rozlezlých následkem nečis-

⁶⁵⁾ Ěfes. 2 : 13.

tých styků. Je to životní pud, abychom zase nabyli prvotní síly: je to návrat k prvotní hodnotě cestou přehnaného přiznávání důležitosti krvi.

Ta krev ovšem slábne, poněvadž jedy a cizorodé látky ji kazí; zlo však nespočívá v rase: zlo je v člověku. Od té doby, co nemoc, na niž se stůně, je duchovní nedokrevností způsobenou nedostatkem božského pokrmu, nejde o krevní obsah, nýbrž o náboženské ideály.

Organismus chátrá, poněvadž není dosti živen: není živen pokrmem, který může živiti člověka — tělo i duši — a je pěstován v oblasti nadzemské, chráněné před pozemskými bouřemi a nemocemi.

Je však pravda, že toto mysterium krve je klíčem k našemu životu nebo k naší smrti.

Lidstvo má žízeň po krvi, poněvadž jí má zapotřebí, aby se na věky uzdravilo. Buď si dá krev Kristovu, nebo

si vezme krev lidskou: buď pije z kalicha života věčného, nebo drásá a ssaje černé žíly smrti.

V důsledku toho buď miluje, nebo nenávidí. A proto buď staví nebo boří. V událostech španělských satanského roku 1936 potvrdila se smutná pravda, že dříve než se začne s pobíjením bratří, nutno spáliti kostely, vytrhati hřeby krucifixů, ježto pouhý pohled na božského Mučedníka brzdí a zabraňuje krveprolití. Jeden Ukřižovaný se shodí, aby byli jiní!

Jakmile se společnost zbaví pout Kristových, změní se v jatky. Nejenom Španělsko, nýbrž celá Evropa, země světců a básníků uvolníc hřeby Kristovy propadla by se v nesmírnou lidskou porážku.

Chtěli z rozjímání lidí vyřaditi pohled na »týraného Mučedníka«, poněvadž by znepokojoval lidi, vzbuzoval by jejich smutek; ale přesvědčili jsme se, že smutek Ukřižovaného

plodil mír a radost lidem. Po odstranění odevzdaného a odpouštějícího Jeho smutku nastoupil zoufalý smutek lidí. Filosofie satanské pýchy naší doby otrávila úsměv a spěje k vytvoření člověka dravčího, útočného, který spatřuje život hlavně ve formě boje, totiž v nenávisti; jinými slovy zkázy.

Kolem kříže se pohybuje svobodný zástup duší: kolem mythů atheismu, nordických nebo slovanských, krouží davy znásilněných, jež žezlo nelítostné moci činí rovnými nebo duchovně nulami, aby je ponížila na pouhé stádo. Když se nechce jíti vzhůru ke kultuře kříže, klesne se nutně k trdnému životu termitů.

Jak se vysvětlí v této smuteční době politických bouří, rozkladných filosofii, úpadkových hospodářských nauk, toto přiostrění — toto vzplanutí — mysteria krve, které se projevuje v zázracích krvácejících hostií

a stigmatizovaných, kteří nevýslovně sténají, předvádějíce utrpení Kristovo?

Vysvětlí se lidskou i božskou potřebou spásy. Naše doba je ve znamení krve. Nikdy se tolik nemluvilo o míru a nikdy nebylo tolik válek: naše generace přihlížela — a měla účast — na nejstrašnějších lidských obětech, jaké zná historie: jatky národů ve válce mezikontinentální, masakry národů v občanských válkách, brutální opovrhování lidským životem u všedních zločinců.

Přiosťruje se sykot krve a hrůza před ní, prolévá se a je z ní strach; dostali jsme se tak daleko, že podráždění zastánci míru, aby uplatnili svá ideologická hlediska, nerozpakovali by se rozpoutati krveprolití. Ve všech státech veliká část bohatství a práce se stravuje přípravou vražedných prostředků pro příští utkání.

Před touto neschopností míru a

touto červenou bouří, jež pustoší rozsáhlé oblasti práce a obrací pšeničná pole v pohřebiště, Ježíš Kristus, který je stále slitovníkem, vrací se, aby připomněl jediné a konečné prolití krve: své!

Procházíme poslední fází lidského úpadku, kdy se člověk v kapitalistickém industrialismu stává otrokem a v komunistickém kolektivu strojem?

Právě proto tedy se pociťuje potřeba vysvobození; a kdo chce, vidí, že pokud jde o vykoupení, není jiného než toho, které uskutečnil Kristus, stav se otrokem za všechny, na místě všech, aby ze země vypudil otroctví viny, z něhož se odvozují postupným poblouzením intelektu a vůle ostatní otroctví. Když byl z našeho středu odstraněn Ukřižovaný, nelze pochopiti, proč by člověk se neměl pokusiti zneužívat svého bližního, učinit z něho svého otroka nebo utlačovati jej. S Ukřižovaným mezi námi, nelze

pochopiti, jak možno spatřovati v člověku něco jiného než nesmrtelnou duši obnovenou Kristem, obdařenou cenou tak velikou, že Syn Boží — On sám Bůh — dal za ni život a nevýslovně ji zušlechťuje svou milostí. Křesťan, který zneužívá svých bratří, je křesťan obrácený na ruby, obluda. Nekřesťan, který jich nezneužívá, je duše přirozeně křesťanská, jež nevědouc o tom, náleží snad k duši Církve.

Znepokojuje toto tajemství jediné krve, jež nás všechny ze sebe živí a z nás všech činí pokrevence, spojené v jediném organismu, poněvadž nikdy tolik jako v naší tragické době neřádl satanský pud rozkolu a nesvornosti! Rozštěpil Církev, v dusných ohradách uzavřel národy a dále rozděluje rasy, třídy, kategorie, potvrzuje důvody vyloučení a odštěpení, aby jimi podepřel záminky k vykořisťování a ponižování. Dělidla jsou jen četnými trhlinami, jimiž Satan —

mocnost Smrti — vhání svůj dech rozkladu. Lidstvo, zapomenuvši na společný původ a opětné sloučení všech v jednotu prostřednictvím krve Ježíšovy, stalo se položivým tělem na anatomickém stole a pokusníci a kořistníci provádějí na něm vivisekci. Krváci a křičí pod bílou nehybnou klenbou, ve studeném světle umělých lamp. Je ve znamení smrti, protože pod vládou rozkolu.

Tajemství krve oživuje vědomí pokrevenství všech, všeobecné podmínky společně vykoupených a jediného cíle, pro který byl vztyčen onen kříž uprostřed času na vrchu Lebky.

*

Vina zůstává a hlodá.

A zůstává také její bledé stvoření, bolest.

Kdo je pohrouzen ve zlu, popírá zlo: jako slepý od narození popírá tmu, nemaje ponětí o světle. Aby

mohli člověka připoutati k svému anatomickému stolu, říkají mu, že je čistý, že hřích neexistuje, a tak ho morfinisují bludem.

Hřích neexistuje pro zvíře. Zdá se to paradoxem, avšak hřích je znamením božské nadřaděnosti člověka nad ostatními bytostmi; v tom smyslu, že je znakem schopnosti a svobody vůle, jimiž je mezi tvorstvem nadán jedině člověk. Potlačiti tedy vědomí hříchu jest jenom jedním z mnoha donucovacích prostředků, aby v člověku bylo potlačeno lidství i božství a přiveden na úroveň zvířete. Jakmile se stane dobytčetem, je pouhým nástrojem výroby a plození; pracovním a válečným nářadím v ruce druhých.

Poněvadž je hřích prvotní a je hřích jednotlivců, jest tu Ukřižovaný, jenž roní krev na generace předchozí i následující po 14. Nisanu roku 33. Maří nepřemožitelnost zla, ukládá

nám však, abychom je potírali a přemáhali. Udržuje myšlenku viny stále živou a tedy také zápas se zlem. Vyřadíme-li Ho, zlo přemůže člověka.

Jest každodenní bolest fyzická a morální. Opíjíme-li se alkoholem nebo alkoholisovanými filosofiemi, můžeme viděti život v barvě jednotvárně růžové a veselé; skutečnost je však ta, že morální úpadek člověka sleduje historii, vtiskuje jí znak utrpení a smrti. Stačí podívati se bystřeji nad povrch a za stěny, abychom objevili obličej trpícího, zdeptané srdce, tělo v rozkladu.

Volný oběh — ne už rušený — krve nejčistší Oběti zloby lidské a viny tkvící v jejich přirozenosti vlévá také do srdcí a jistou měrou i do trpících těl nepřetržitý proud krvinek, síly a naděje: přináší život a při tom zmírňuje krátkou zkoušku utrpení a ukončuje ve věčnosti ničím nezkaleného požitku.

Proto národové i my jednotlivci máme jen jedno řešení, jeden klíč, abychom rozřešili nejtěžší nesnáze svého zkrvaveného života, jemuž se každodenní trpké zkušenosti zdají jakoby seslané k tomu, aby nám dokázaly nemožnost jiných řešení a neodvratnost jediného východiska: vzítí Krista zpět mezi sebe tím, že necháme své lidské záležitosti procházeti otevřenou ranou Jeho Hrudi, kde se přetvoří a zjednoduší; znovu vložití mezi své obolené nebo uťaté údy jeho tepající srdce a učiniti z něho ústřední srdce lidstva, ono srdce, do něhož krev všeho možného původu ochablými žilami unavena vtéká, v něm se očistí a znovu je rozváděna mladistvou božskou silou.

Ztratili jsme cestu života: tajemství života! Zůstáváme na povrchu, utápíme se v povrchních projevech; duch se zastavuje a zkoumá okolí, naslouchá pouličním zpěvákům a u-

navuže se podružnou činností. Podstatné uniká: nadpřirozena jsme se odřekli nebo si ho nevšímáme. Zabýváme se příliš věcmi nepodstatnými: žijeme z vytáček a odložených věcí, zbytků hostiny světců. Drobtý eucharistického chleba utrousí několik málo duší, které plaše jdou mimo. Obíhá málo krve: vře v kalichu Vykoupení, prahne po tom, aby se mohla rozlít, avšak neprší na zástupy duší: vrací se do srdcí několika milujících.

Lidstvo má krev životodárnou — a přece chřadne; krev uzdravující a očišťující — a hemží se červy a hnije; má nápoj a usychá žízní; má život a umírá.

Hnije a hemží se červy, poněvadž neví; na všech údech churaví a se rozkládá, poněvadž nedbá spásy, jež obrozuje, nebo ji odmítá, tekutinu, jež posiluje, uzdravující prostředek, který dává nesmrtelnost. Který

reficit, sed non deficit

— obnovuje, avšak neubývá — čím více je ran, tím větší je jeho cena; vytryskl z ran, aby rozséval svatost a život.

»Kristus si za svou krev koupil vesmír«, problesklo titanskému svatému Augustinovi.

Neboť Kristus »svou krví uvedl v pokoj všechno na nebi i na zemi.«⁶⁶⁾

Život národů se chtě nechtě rozprostírá kolem onoho kříže: »A vidíš-li kříž, pozoruj také krev; vidíš-li onoho, jenž visí, hled' i na to, co z něho vytryskuje. Kopí proklálo hrud' Kristovu a z ní vytryskla cena naše.« — »Kdo ji pije, žije z ní; kdo ji nepije, umře na ni.«⁶⁷⁾

Ignác z Antiochie blíže se k mučidlu řekl: »Nenalézám už zalíbení v potravě porušitelné nebo v požitcích tohoto života. Chci chléb Boží, totiž tělo Ježíše Krista, zrozeného ze

66) Kolos. 1 : 20.

67) Sv. Augustin Miscell. 19, 326.

semene Davidova, chci jako nápoj jeho krev, jež je láska neporušitelná.«

Proč totéž neříkáme i my na své cestě mučednické?

Čím více milujeme Krista, tím více cítíme žhavou touhu po oné krvi: kdo se k ní více přiblíží, ucítí její vůni a žár jako rostliny nepenthes, která opojuje; svatí básníci si přejí opojiti se jí:

Sanguis Christi inebria me.

Nebo jak psala Kateřina Sienská ženě Viscontiho: »Opojte se krví pro Krista ukřižovaného: neumřete žízni, poněvadž ji máte po ruce; nevezměte si jí málo, ale tolik, až se opijete, takže se sama sobě ztratíte.« Chtěla tím říci: poněvadž žízníte po krvi, utopte se v této, kde může utonouti celé lidstvo.

»Krev Kristova pro toho, kdo ji chce, je spásou a pro toho, kdo ji nechce, je trestem smrti,« řekl svatý Augustin v Africe a křesťan, jsa si

toho vědom, je jí žádostiv: má hlad po jeho těle, má žízeň po jeho krvi: hlad a žízeň po božském.

Stačí, aby se člověk k Němu úzce přivinul, přilnul — pustě se vzhůru ke Kristu — aby reprodukoval v sobě mysticky a často též fysicky rány a ronil krev: František, Kateřina, Gemma . . . O to prosí jako o milost lidé modlíci se k Matce Kristově: aby vtiskla jeho rány do jejich srdcí a aby z nich krváceli.

Neboť roniti krev je destilace lásky: lidské se rozkládá alchymií lásky a mění se v božské.

*

Ta krev . . . Láska milionů vykoupěných o ní rozjímalá, ji v touze viděla a snila, jak by ji znovu získala. Představovala si anděly, jak ji chytají do pohárů a snila o kališích posázených démanty, které odrážejí čarovné odlesky do temnot: poesie ji

obklopila kouzelnými horami a rytířskými hrady, kde uprostřed mramorových chrámů byla střežena čestnými a čistými bojovníky.

Poesie a víra určily onomu ústraní nejvyšší sídlo, představující si je vybudované a obsluhované generacemi archandělů a čarodějek, což byl prostodušný způsob odškodnění Krista za jeho rány. Avšak ve skutečnosti ta krev byla proletářsky prolita, od té při obřízce až k oné na roušce Veroniky; její kapky padaly na zemi spolu s krví ostatních odsouzenců, podřezaných žen, zabitých vojáků, spolu s krví obou lotrů: neboť v tomto nepopiratelném společenství života a smrti se všemi lidskými syny tkví síla božské obnovy. Byl s lidmi, žil jako oni a umřel jako nejnešťastnější z nich.

Ve středověku spousty křesťanů a pohanů se prolínaly na starých pevninách hledající zemi; poznavše Kris-

ta, spočinuly v Nĕm. Tĕlo jeho a krev je stmelila: sociální aortou uvedla v obĕh jedinou životnou tekutinu.

Pak z hrůz a ohavností nevdĕčného věku se přimknuli k pěti ranám a čerpali z nich útĕchu a nadĕji: a v novém odhodlání našli sílu a inspiraci, aby z hubených polí, neplodných pastvin a vyprahlých suchopárů vykouzlili korunu nových měst s kostelem uprostřed a s křížem na nejvyšší věži: majíce nedůvěru v lidské pokornĕ prosili Krista:

Krvi Kristova opoj mě,

Dobrý Ježíši vyslyš mě,

Ve svých ranách ukryj mě . . .

Toto vyzývání přibíjeli na brány měst, aby ten, kdo v ně vstupuje, vcházel se srdcem naplnĕným tajemstvím života a zbožnosti, bez nichž není sociální život možný.

Neboť rány byly útočištěm, aby se osvobodili od pokušení smrti a byly prostředkem k nalezení bratrství.

KRVI KRISTOVA, SPASIŽ NÁS!

Pane, jenž pulsuješ v rytmu našich kroků, v tepu arterií, vlej do našeho chabého srdce kapky drahocenné své krve: naplň je krví, tak aby v křehkém těle obíhala jen Tvá červená krev a každý z nás se stal *alter Christus* — druhým Kristem — v životě i ve smrti, jak Ty tomu chceš.

Uzdrav slabou přirozenost, vzbud energii odporu a síly, čistoty a lásky, aby každý z nás chodě mezi bratry ukazoval ve své bédnosti Tvou moc, ve svém těle Tvou krev, ve své nesmrtelné duši Tvé božství.

Řekl jsi: — Svět se bude radovati a vy budete zarmoucení. — A toto proroctví se také stále naplňuje.

Musíme se však s Tebou ukřižovati, abychom byli druhými Kristy,

krváceti, abychom uskutečnili Tvé poslání.

Chceš, abychom odumřeli světu; poněvadž tato smrt, — pro to, co nám občas dovoluje, je mnohem více obyčejně milována a vážena — je-li s našeho úzkého stanoviska utrpením, v oblasti Tvé věčnosti, v řádu Tvé milosti nás přenáší ze smrtelnosti v nesmrtelnost.

Souží nás, Pane, že toto ronění Tvé krve, které za nás podstupuješ, se děje v nepřátelství jedněch, lhostejnosti většiny, vlašnosti menšiny. Jsi stále opuštěný jako v zahradě Getsemanské a potíš se krví, zatím co Tvoji nejbližší spí. Většina z nás nemůže bdíti ani hodinu s Tebou.

Zavrhují Tě, poněvadž svým pouhým zjevem vyvoláváš myšlenky na bolest. Kdežto Ty učíš, jak ovládnouti bolest: vytlačiti na ni z Tvé tkáně balsám; jako jsi Ty ze svých ran vy-
lil vykoupení.

Pokud jsi Ty tu, bolest nenahání strachu. Bez Tebe budí hrůzu, neboť přijde hodina, kdy zůstaneme samotni: neboť kolem nás vznikl prázdný prostor, v němž zrada a závist podřaly každý zelený stonek; vyprchala poslední vášeň, rozplynula se poslední iluze, poslední přítel se k nám s úšklebkem obrátil zády.

Teprve pak si uvědomujeme, že jsi tu jenom Ty. A tenkrát Ty tím větší máš s námi soucit — trpíš s námi, bera na sebe část našich útrap — čím jsou těžší a čím je opuštění úplnější. Řekli bychom skoro, že jsme proto opuštěni, abychom Tě našli.

A to se přihází všem. Přijde chvíle, kdy každý z nás zůstane na dlažbě sám, jako Ty v zahradě, opuštěn nebem a zemí. Kromě Tebe, jenž nepouštíš. Zdá se, že čím více nás lidé opouštějí, tím více Tebe nalézáme.

V tom se také rodí nejplodnější paradox Tvého náboženství: že mu-

síme obnovovati lásku, i když nás zavrhují. Tvá víra je podivuhodnou chemickou reagentií, která přeměňuje jedovaté látky závisti, věrolomnosti, omrzelosti v dary úsměvů a zbožnosti. Proměňuje podle Tvého příkladu opuštěnost v soustředění sil, abychom nenáročněji než v minulosti sloužili bratřím. Jestliže jsme je dříve milovali pro náklonnost, kterou nám projevovali, protože jsme v ní nalézali jakousi náhradu, nyní je milujeme nic neočekávající: pro pouhou lásku k Tobě. Tak také v lásce k bratřím — či snad pouze takto — nalézáme čistou lásku k Tobě.

Kdybys Ty však chyběl, toto neodvratné odpadávání pozemských náklonností od nás přivedlo by nás do pokušení: mučilo by nás tak, že by se rány po něm už nezahojily a působily by nám zoufalé křeče.

Nepodaří se nám také vysvětliti naše každodenní drama, leč jen jako

zmatek národů a tuch okolo břevna tvého kříže. Ty na něm visíš a červe- níš jejich život Svou krví, aby vidou- ce Tvé utrpení se mírnili ve své dra- vosti, aby na Tobě ukojili svůj vyhla- zovací pud a mezi sebou se usmířili.

*

Tvá krev stéká do prachu, který oni rozvířují: padají a umírají a kosti tisíců generací zvýší o jeden milimetr zemskou kůru: Ty však znovu dáváš síly a bráníš, aby v zoufalství ne- klesli a ze smrti způsobuješ vypu- čení nového života.

Starověká poesie a zbožnost zobra- zovaly Tě jako pelikána, který si zo- bákem rozdírá prsa, aby nasýtil mlá- ďata. Nuže my jsme jako neopeřená ptáčata a shromažďujeme se se svý- mi dětmi a starci kolem kříže, s ně- hož vyléváš životodárnou vlnu krve; napijeme se, abychom nezemřeli; pudí nás k tomu naše žízeň, volá nás Tvá

láska — jež nechce nic jiného než dávat se.

Snad nikdy jsme Tebe neměli více zapotřebí než dnes; neboť čím více se vzdalujeme časově a duchovně od ukřižování, tím více nás mučí nepřítomnost jeho účinku.

Nad pevninami se rozpoutal víchř pouště, nenávist s bezpříkladnou zbesilostí: národy — různé rodiny jediného lidu — šikují se proti sobě s rozhořčenou vůlí vyhladiti se navzájem; věda, jež nás měla osvítiti, hlásá krveprolévání a připravuje k němu zbraně; práce, jež nás měla osvoboditi, stala se záminkou kainovského sváru: po všech cestách vyprahlé země cestují hlasatelé Satanovi a v patách za nimi rozsévají smrti. Žije se v posedlosti všeobecné zkázy a budoucnost, místo co by lákala, nás děsí jako prázdnota propasti.

Za výbuchů hrozeb, v hádce falešných proroků explodujících inteli-

gencí po jejich zradě evangelia — zdá se nám, že umíráme; sterilisuje nás pocit neschopnosti; zoufalství nad pláčem dětí a úzkostí žen nás vyssává za bezhvězdných nocí. Jsme sami bez prostředků a máme strach, jsouce ochromeni opětovanou neschopností vzchopiti se z hrůzy, která nás zavalila. Takto nelze jíti kupředu! Toto není život: je to nemilosrdné umírání.

Pomoz nám! Vrať se! Prožíváme nyní očividný důkaz na těle i v srdci, že bez Tebe jsme pleva hnaná vichřicí. Učiň z naší země — z každé země — národ hlásající Tvou krev usmíření a pokoje, tak aby byla v rozvráceném světě oasou duchovního života; a k lásce a solidaritě naší přimkni všechny národy shromážděné kolem Tvého oltáře jako kmeny israelské kolem jediné archy úmluvy. Zbav nás tohoto břemene strachu a vyhlazovací vášně, této zběsilosti

po lidské krvi, lačnosti spolu s prokletou žízni, tím, že opět rozšíříš vědomí a působení Svého vykoupení zásluhou krve trvale účinné, která by měla býti poslední.

Je to vyhnanství a jako takové bolí: kéž na náš pochod vystěhovalců shlédne Tvůj milosrdný pohled, který odpustil i ukřižovanému lotru, a s ním něha Mariina a srdečnost bratří.

Vzbud' v nás vědomí naší solidarity a bratrství mohutnějším oběhem své božské krve v našich smrtelných žilách.

Srdce korunované trním, které kolem sebe tryská krev, vzmuž našeho ducha, zdeptaného útočností smyslů; a nad hmotařstvím, jež nás vězní, otevři pohled do ráje s přetvořující touhou po obcování svatých. Buď jediným srdcem světa, abychom se všichni v Tvé jediné lásce naučili se znovu vespolek milovati.

Podej nám ruku hřebem probode-
nou: neboť, jak vidíš, toneme.

Ve svém zoufalství se přidržíme
Tvého kříže. Ukřižuj nás s sebou,
protože až bude zabit člověk nená-
visti a viny, který se skrývá v našem
nitru, vstaneme s Tebou zmrtvých
obnovení, ochotni udělati pro Tebe
ze svého života — z předsíně pekla,
na kterou poklesl — předem připra-
vený stánek Tvého poklidného po-
bytu.

Kříži Kristův spasiž nás,
Krví Kristova uzdrav nás,
Ve svých ranách ukryj nás,
Naši špínu umyj s nás.

Budou-li Tě zase křižovati, bude na
kříž přibíjeno — s děsem a smrtel-
nou úzkostí — samo lidstvo; jestliže
se nebe opět zachmuří a země se
v základech zachvěje, jsme to my,
kteří se hroutíme a země nám mizí
pod nohama.

Učiň, aby na černém obzoru rozkvetl příslib úsměvu!

Brzo vstaň vzkříšený v srdcích všech lidí!

V srdcích proměněných v hroby, v nichž je pochována radost. Od té doby, co jsi zapuzen, není už úsměvů: je toliko strach a hlava plná smrti. Vstaň brzo vzkříšený, kéž se Tvá krev promění v naději a plamen obnovujíc život na hrobech.

Po neslýchaných ranách hrůzy vrať se, ó Ukřižovaný, a učiň, ať rozkveté láska!

Aby se její útlý stonek neohnul, oviň jej okolo břevna kříže, zalévej ji na ochranu proti slané nenávisti, Svou nevyčerpatelnou krví!

Tak se staň!

OBSAH:

1 Oběť hebrejská	5
2 Oběť křesťanská	19
3 Tělo a krev pokrm a nápoj	29
4 Pokrevenci Kristovi	44
5 Rozdělovatelka krve	58
6 Církev krvácející	69
7 Křižovatelé	89
8 Kult krve	105
9 Tajemství krve	139
10 Krvi Kristova spasiž nás	157

Spisovatel	Igino Giordani
Název díla	KREV KRISTOVA
Přeložil	Z italštiny Jan Brechensbauer
Název původního vydání	Il sangue di Cristo
Vydal	Kropáč a Kucharský v Praze
Roku	1946
Vytiskl	Jaroslav Strojil v Přerově
Vydání	První
Cena	Kčs 34.—